

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ЮГОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
ТП ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО СТАРА ЗАГОРА

Адрес: гр. Стара Загора , ПК 6008 ул. „12-ти пехотен пол” № 22, тел. 0889320855 e-mail: dgsstarazagora@uidp-sliven.com

ДОКЛАД ЗА ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „Стара Загора”

Актуализиран към м.Май 2024 год.

Гр. Стара Загора

Настоящото проучване е извършено през 2013 година, актуализирано през 2019/2024 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на Държавно горско стопанство (ДГС) „Стара Загора“ и в изпълнение на Принцип 9 от Националния FSC стандарт - международно признат стандарт за управление на гори. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Националното ръководство за определяне на гори с висока консервационна стойност, изготвено от WWF - DCP.

В Националното ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Националното ръководството. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ТП ДГС „Стара Загора“. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

Общата площ на ТП ДГС „Стара Загора“ е 40 506 ха , от която държавните горски територии са 30 632 ха или 75% от общата площ. Разпределението по видове на останалата собственост е: общински горски фонд – 3 205 ха; гори на частни физически лица – 6 186 ха; гори на юридически лица – 483 ха . С Договор за управление, считано от 16.03.2016 г. и Анекс за управление ТП ДГС „Стара Загора“ управлява и 2 380,9 ха общински гори на община Стара Загора, които не са обект на сертификацията.

ТП ДГС „Стара Загора“ е разположено в южните склонове на Сърнена Средна гора и северозападните разклонения на Сакар планина. Средната надморска височина варира от 100 m до 900 m. Релефът на територията на ТП ДГС „Стара Загора“ е разнообразен и се разделя на три геоморфоложки района: Средногорски район, Равнинен район и Сакарски район. Хидроложката мрежа на територията на ТП ДГС

„Стара Загора“ е изградена от сравнително къси, маловодни и с непостоянен режим водни течения.

Според класификационната схема на Събев и Станев „Климатични райони на България и техният климат“, – 1963 г., територията на ТП ДГС „Стара Загора“ попада в Европейско-континенталната климатична област, преходно-континентална подобласт с два района: Задбалкански нископланински район, обхващащ северната планинска част (Сърнена гора) и климатичния район на Източна Средна България, обхващащ равнината на юг от гр. Стара Загора до Главанските възвишения.

Държавното горско стопанство е разположено на територията на четири общини – Стара Загора, Гълъбово, Раднево и Опан. На изток граничи с ТП ДГС „Нова Загора“, на запад с ТП ДГС „Чирпан“ на север с ТП ДГС „Мъглиж“ и ТП ДГС „Казанлък“ на юг с ТП ДГС „Тополовград“ и ТП ДГС „Хасково“.

Разпределението на стопанисваната площ включва иглолистни, широколистни, високостъблени, издънкови за превръщане и нискостъблени гори.

Естествената растителност в района на ТП ДГС „Стара Загора“ е представена от монодоминантни и смесени гори, предимно с издънков произход на зимен дъб, благуна, цер, летен дъб, космат дъб, полски бряст, келяв габър, мъждрян, сребролистна липа, мекиш, обикновен бук и обикновен габър.

Обликът на равнинната част (до 400-500 m н. в.) дават издънковите дъбови гори на цер, благуна, космат дъб, летен дъб и бряст, а на по високите части и зимен дъб; в средната част (400-700 m н. в.) следват чистите и смесени гори от зимен дъб, благуна, цер, сребролистна липа и др. Най-високите части са заети от зимен дъб и ограничено габрови и букови гори.

В Държавно горско стопанство Стара Загора има обособени четири охранителни участъка – Старозагорски минерални бани, Дълбоки, Колхида и Гълъбово. На територията на ДГС се намират и откритите рудници „Марица Изток“.

Средногодишното ползване на дървесина възлиза на 36 126 m³ стояща маса. Основна част от ползването по маса се реализира от възобновителни, отгледни и санитарни сечи. Едновременно с ползването от горите Държавното горско стопанство се грижи за възобновяване им. По последното лесоустройство средногодишното залесяване възлиза на 112 dka. На територия на ТП ДГС „Стара Загора“ има два горски разсадника.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в

икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат разнообразен растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС „Стара Загора” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

По време на процеса на идентификация на ГВКС за територията на ТП ДГС „Стара Загора”, екипът работи в тясно сътрудничество с ръководството на горскостопанската единица. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на Националното ръководство по определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новия лесоустройствен проект на ТП ДГС „Стара Загора” да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ НА ВИДОВЕ

КОНЦЕНТРАЦИИ НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ ВКЛ. ЕНДЕМИЧНИ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ.

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ТП ДГС „Стара Загора”, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на вид

ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

1. Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;

2. ГТ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с планове за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);

3. ГТ в природни паркове които нямат устройствени документи;

4. ГТ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

1.1.1. На територията на ТП ДГС „Стара Загора“ има обявени шест защитени територии (ЗТ), които отговарят на т.1 от ВКС 1.1. По смисъла на Закона за защитените територии има обявени две защитени местности (ЗМ) и четири природни забележителности (ПЗ). Защитените територии са с обща площ 317,36 ха. Подробни данни за защитените територии в ДГС Стара Загора са посочени в Таблица 1.

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ДГС Стара Загора

Защитена територия	Площ /ha/	Отдел/подотдел	Землище	Заповед за обявяване/ограничения	Заповед за прекатегоризация	Цел на обявяване
ПЗ "Казането"	1	111 х	с. Казанка	№3039/03.10.1974 г. на МГГП; Забрана за: сечи и изкореняване на растения, паша; лов и развяляне на леговища и гнезда; откриване на		Опазване на скално образувание

				кариери.		
ПЗ „Пещерите“ (Змеевата дупка)	1,05	214 а, г	с. Змеево	№3039/03.10.1 974 г. на МГГП; Забрана за: сечи и изкореняване на растения, паша; лов и разваляне на леговища и гнезда; откриване на кариери; повреждане на сталагмити и скални образувания.		Опазване на скално образуван ие
ПЗ "Кратера на вулкана"	1,08	216 е	с. Змеево	№3039/03.10.1 974 г. на МГГП; Забрана за: сечи и изкореняване на растения, паша; лов и разваляне на леговища и гнезда; откриване на кариери.		Опазване на скално образуван ие
ПЗ "Милкини скали"	1,13	263 з	с. Колена	№3039/03.10.1 974 г. на МГГП; Забрана за: сечи и изкореняване на растения, паша; лов и разваляне на леговища и гнезда; откриване на кариери.		Опазване на скално образуван ие
ЗМ "Боздугановск а кория"	310,8	376, 377, 378	с. Боздугано во	№3718/28.08.1 975 г. на МГОПС; Забрана за: сечи, освен санитарни; паша; откриване на кариери	№РД 860/18.09.2002 г. на МОСВ	Опазване на стара равнинна широколи стна гора
ЗМ "Пропадналото"	27,29 (от		с. Бял извор	Но.РД-566 от 02.06.2005 г.		Опазване на влажна

блато"	които в ДГС «Ст. Загора » – 2,13 ha)			на МОСВ; Забрана за: ново строителство, освен укрития за наблюдаване на птици; сечи, освен за отстраняване на неместни видове и за поддръжка на електропровод а и за възстановяван е на естествената крайречна растителност; залесяване с неместни видове; лов.		зона, равнинни крайречни гори и защитени видове животни и растения.
--------	--	--	--	---	--	--

1. Природна забележителност „КАЗАНЕТО“

Площ: 1.0 хектара

Местоположение:

Област: Стара Загора, **Община:** Стара Загора, **Населено място:** с. Казанка

Попада на територията РИОСВ Стара Загора

Попада на територията на РДГ Стара Загора: ДГС Стара Загора

Документи за обявяване:

Заповед No.3039 от 03.10.1974 г., бр. 88/1974 на Държавен вестник

Цел на обявяване: Опазване на скално образувание

Отдел 111 х

Режим на дейности:

1. Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се да се преследват и убиват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата и леговищата на същите
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения

5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се воденето на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

2. Природна забележителност „ПЕЩЕРИТЕ (ЗМЕЕВАТА ДУПКА)“

Площ: 1.05 хектара

Местоположение:

Област: Стара Загора, **Община:** Стара Загора, **Населено място:** с. Змейово

Попада на територията РИОСВ Стара Загора

Попада на територията на РДГ Стара Загора: ДГС Стара Загора

Документи за обявяване:

Заповед No.3039 от 03.10.1974 г., бр. 88/1974 на Държавен вестник

Документи за промяна:

Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-944 от 28.12.2007 г., бр. 32/2008 на Държавен вестник

Цел на обявяване: Опазване на скално образувание

Отдели: 214 а; 214 г

Режим на дейности:

1. Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се да се преследват и убиват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата и леговищата на същите
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се воденето на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

3. Природна забележителност „КРАТЕРА НА ВУЛКАНА“

Площ: 1.08 хектара

Местоположение:

Област: Стара Загора, **Община:** Стара Загора, **Населено място:** с. Змейово

Попада на територията РИОСВ Стара Загора

Попада на територията на РДГ Стара Загора: ДГС Стара Загора

Документи за обявяване:

Заповед No.3039 от 03.10.1974 г., бр. 88/1974 на Държавен вестник

Документи за промяна:

Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-943 от 28.12.2007 г., бр. 32/2008 на Държавен вестник

Цел на обявяване: Опазване на скално образувание

Отдел: 216 е

Режим на дейности:

1. Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се да се преследват и убиват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата и леговищата на същите
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се воденето на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

4. Природна забележителност „МИЛКИНИ СКАЛИ“

Площ: 1.13 хектара

Местоположение:

Област: Стара Загора, **Община:** Стара Загора, **Населено място:** с. Колена

Попада на територията РИОСВ Стара Загора

Попада на територията на РДГ Стара Загора: ДГС Стара Загора

Документи за обявяване:

Заповед No.3039 от 03.10.1974 г., бр. 88/1974 на Държавен вестник

Документи за промяна:

Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-948 от 28.12.2007 г., бр. 32/2008 на Държавен вестник

Цел на обявяване: Опазване на скално образувание

Отдел: 263 з

Режим на дейности:

1. Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на добитък през всяко време
3. Забранява се да се преследват и убиват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата и леговищата на същите
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се воденето на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

5. Защитена местност „БОЗДУГАНОВСКА КОРИЯ“

Площ: 310.8 хектара

Местоположение:

Област: Стара Загора, **Община:** Раднево, **Населено място:** с. Боздуганово

Попада на територията РИОСВ Стара Загора

Попада на територията на РДГ Стара Загора: ДГС Стара Загора

Документи за обявяване:

Заповед No.3718 от 28.08.1975 г., бр. 79/1975 на Държавен вестник

Документи за промяна:

Прекатегоризация със Заповед No РД-860 от 18.09.2002 г., бр. 108/2002 на Държавен вестник

Цел на обявяване: Опазване на стара равнинна широколистна гора.

Отдели и подотдели, попадащи в границите на ЗМ: 376 1; 376 2; 376 г; 376 л; 377 12; 377 в; 377 е; 377 и; 377 з; 377 к; 378 2; 378 4; 378 5; 378 15; 378 ж; 378 л; 378 о; 378 п; 378 ш.

Режим на дейности:

1. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното и ландшафтното състояние на обекта. Стопанисването да се

извършва съгласно устройствения проект с максимално запазване на природната обстановка;

2. Забранява се пашата на добитък през всяко време;

3. Забранява се откриване на кариери, къртенето на камъни, ваденето на пясък и на други инертни материали, изхвърлянето на сгурия и на промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях;

6. Защитена местност „ПРОПАДНАЛОТО БЛАТО“

Площ: 27.29 хектара

Местоположение:

1. Област: Стара Загора, **Община:** Опан, **Населено място:** с. Бял извор

2. Област: Хасково, **Община:** Димитровград, **Населено място:** с. Голямо Асеново

Попада на територията на РИОСВ Стара Загора и РИОСВ Хасково

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-566 от 02.06.2005 г., бр. 62/2005 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на влажна зона, равнинни крайречни гори и защитени видове животни и растения;

Режим на дейности:

1. Забранява се извършване на ново строителство, с изключение на укрития за наблюдаване на птици;

2. Забранява се извършване на сечи, с изключение на такива, свързани с отстраняване на неместни видове и произходи, поддръжка на просеката под електропровода и възстановяване на естествената крайречна растителност;

3. Забранява се залесяване с неместни видове и произходи;

4. Забранява се ловуване;

5. Забранява се промяна на хидрологичния режим на защитената местност, дрениране и използване на водите на блатото за напояване, както и всякакви корекции на речното корито на р. Акабунарска (Бялкладенишка) в този участък от нея, който преминава през границите на защитената местност;

6. Забранява се палене на огън извън определените за целта места;

7. Забранява се зарибяване с неместни видове риба с изключение на такива, с които се осъществява управление на сукцесионните процеси;

8. Забранява се рекултивация и запълване на влажните зони с инертни материали;

1.1.4. Горски територии попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Съгласно последните данни за Националната екологична мрежа „Натура 2000“ за България, към ВКС 1.1. т.4 за територията на ДГС Стара Загора са идентифицирани са девет защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. Седем от тях са обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 година, за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна (наричана за кратко Директива за

местообитанията) и две защитени зони са обявени съгласно Директива 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 година (*Директива 2009/147/ЕС от 30 ноември 2009*), за опазването на дивите птици (наричана за кратко Директива за птиците).

Име	код	Нормативен акт	Държавен вестник	Община
Зони за птици				
Язовир Розов кладенец	BG0002022	Заповед №РД-832/17.11.2008	бр.108/19.12.2008	Гълъбово
Язовир Овчарица	BG0002023	Заповед №РД-549/05.09.2008	бр.83/23.09.2008	Раднево
Зони за местообитания				
Чирпански възвишения	BG0000628	РМС-№811/16.11.2010	бр.96/07.12.2010	Ст.Загора
Река Съзлийка	BG0000425	РМС-№122/02.03.2007	бр.21/09.03.2007	Ст.Загора, Раднево, Гълъбово
Гора Тополяне	BG0000539	РМС-№122/02.03.2007	бр.21/09.03.2007	Раднево
Река Мартинка	BG0000442	РМС-№122/02.03.2007	бр.21/09.03.2007	Ст.Загора, Опан
Река Блатница	BG0000441	РМС-№122/02.03.2007	бр.21/09.03.2007	Раднево
Река Овчарица	BG0000427	РМС-№122/02.03.2007	бр.21/09.03.2007	Раднево, Гълъбово
Река Соколица	BG0000440	РМС-№122/02.03.2007	бр.21/09.03.2007	Гълъбово

1.1.4.1. Защитени зони обявени по Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 година, за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна

1. Защитена зона „Чирпански възвишения“ - BG0000628

Защитена зона „Чирпански възвишения“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№811/16.11.2010 и е с обща площ 123,214.17 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 2 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата:http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG000628/BG0000628_PS_16.pdf

2. Защитена зона „Река Съзлийка“ - BG0000425

Защитена зона „Река Съзлийка“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№122/02.03.2007 и е с обща площ 9,917.70ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 2 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата:http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0000425/BG0000425_PS_16.pdf

3. Защитена зона Гора Тополяне - BG0000539

Защитена зона „Гора Тополяне“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№122/02.03.2007 и е с обща площ 675.50 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определен 1 тип горско местообитание, част от което попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата:http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0000539/BG0000539_PS_16.pdf

4. Защитена зона „Река Мартинка“ - BG0000442

Защитена зона „Река Мартинка“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№122/02.03.2007 и е с обща площ 7,226.8 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата:http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0000442/BG0000442_PS_16.pdf

5. Защитена зона „Река Блатница“ - BG0000441

Защитена зона „Река Блатница“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№122/02.03.2007 и е с обща площ 10,791.0 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на

страницата: http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0000441/BG0000441_PS_16.pdf

6. Защитена зона „Река Овчарица“ - BG0000427

Защитена зона „Река Овчарица“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№122/02.03.2007 и е с обща площ 11,637.20 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на

страницата:http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0000427/BG0000427_PS_16.pdf

7. Защитена зона „Река Соколица“ - BG0000440

Защитена зона „Река Соколица“ е одобрена с решение на Министерски съвет: РМС-№122/02.03.2007 и е с обща площ 1 415.4 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 3 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на

страницата:http://natura2000.moew.government.bg/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0000440/BG0000440_PS_16.pdf

Територии попадащи в ЗЗ „Река Соколица“ BG 0000440 (РМС 122/02.03.2007г.), ЗЗ „Река Блатница“ BG 0000441 (РМС 122/02.03.2007г.), ЗЗ „Река Мартинка“ BG 0000442 (РМС 122/02.03.2007г.), ЗЗ „Река Мартинка“ BG 0000425 (РМС 122/02.03.2007г.), ЗЗ „Река Овчарица“ BG 0000427 (РМС 122/02.03.2007г.), ЗЗ „Гора Тополяне“ BG 0000539 (РМС 122/02.03.2007г.), ЗЗ „Чирпански възвишения“ BG 0000628 (РМС 811/16.11.2010г.), от Директивата за опазване на местообитанията: 74 ж1; 84 1; 84 2; 84 3; 84 4; 84 5; 84 а; 84 а1; 84 а2; 84 б; 84 б1; 84 б2; 84 в; 84 в1; 84 в2; 84 г; 84 г1; 84 г2; 84 д; 84 д1; 84 д2; 84 е1; 84 е2; 84 ж1; 84 ж2; 84 з1; 84 з2; 84 и1; 84 и2; 84 к1; 84 к2; 84 л; 84 л1; 84 л2; 84 м; 84 м1; 84 м2; 84 н; 84 н1; 84 н2; 84 о; 84 о1; 84 о2; 84 п; 84 п1; 84 п2; 84 р; 84 р1; 84 р2; 84 с; 84 с1; 84 с2; 84 т; 84 т1; 84 т2; 84 у; 84 у1; 84 у2; 84 ф; 84 ф1; 84 ф2; 84 х; 84 х1; 84 х2; 84 ц; 84 ц1; 84 ч; 84 ч1; 84 ш; 84 ш1; 84 ш; 84 ш1; 84 ю; 84 ю1; 84 я; 84 я1; 86 а; 86 б; 86 в; 86 г; 86 д; 86 е; 86 ж; 86 з; 86 и; 86 к; 86 л; 86 м; 86 н; 86 о; 86 п; 86 р; 86 с; 86 т; 86 у; 86 ф; 93 *1; 93 *2; 93 *3; 93 1; 93 2; 93 3; 93 4; 93 а; 93 б; 93 в; 93 г; 93 д; 93 е; 93 ж; 93 з; 93 и; 93 к; 93 л; 93 м; 93 н; 93 о; 94 1; 94 2; 94 а; 94 б; 94 в; 94 г; 94 д; 94 е; 94 ж; 94 з; 94 и; 94 к; 94 л; 94 м; 94 н; 94 о; 94 п; 95 *1; 95 *2; 95 е; 95 ж; 95 з; 95 и; 95 к; 95 л; 95 м; 95 н; 95 о; 95 п; 96 а; 96 б; 96 в; 96 г; 96 д; 96 е; 96 ж; 97 б; 97 г; 101 з; 101 и; 101 к; 101 н; 102 з; 142 *1; 142 1; 142 2; 142 3; 142 4; 142 5; 142 6; 142 а; 142 а1; 142 б; 142 б1; 142 в; 142 в1; 142 г; 142 г1; 142 д; 142 д1; 142 е; 142 е1; 142 ж; 142 ж1; 142 з; 142 з1; 142 и; 142 и1; 142 к; 142 к1; 142 л; 142 м; 142 м1; 142 н; 142 н1; 142 о; 142 о1; 142 п; 142 п1; 142 р;

142 p1; 142 c; 142 ш; 142 щ; 142 ю; 142 я; 143 1; 143 2; 143 3; 143 4; 143 а; 143 а1; 143 б; 143 б1; 143 в; 143 в1; 143 г; 143 г1; 143 д; 143 д1; 143 е; 143 е1; 143 ж; 143 ж1; 143 з; 143 з1; 143 и; 143 и1; 143 к; 143 к1; 143 л; 143 л1; 143 м; 143 м1; 143 н; 143 н1; 143 о; 143 п; 143 р; 143 с; 143 т; 143 у; 143 ф; 143 х; 143 ц; 143 ч; 143 ш; 143 щ; 143 ю; 143 я; 144 а; 144 б; 144 в; 144 г; 144 д; 144 е; 144 ж; 144 з; 144 и; 144 к; 144 л; 144 м; 144 н; 144 о; 145 1; 145 2; 145 3; 145 4; 145 а; 145 б; 145 в; 145 г; 145 д; 145 е; 145 ж; 145 з; 146 *1; 146 1; 146 2; 146 а; 146 б; 146 в; 146 г; 146 д; 146 е; 146 ж; 146 з; 146 и; 146 к; 146 л; 146 м; 146 н; 146 о; 146 п; 146 р; 146 с; 147 1; 147 2; 147 3; 147 4; 147 а; 147 б; 147 в; 147 г; 147 д; 147 е; 147 ж; 147 з; 147 и; 147 к; 147 л; 147 м; 148 1; 148 2; 148 а; 148 б; 148 в; 148 г; 148 д; 148 е; 148 ж; 148 з; 148 и; 148 к; 148 л; 148 м; 148 н; 148 о; 148 п; 149 1; 149 а; 149 б; 149 в; 149 г; 149 д; 149 е; 149 ж; 149 з; 149 и; 149 к; 149 л; 149 м; 149 н; 149 о; 150 а; 150 б; 150 в; 150 г; 151 *1; 151 1; 151 2; 151 3; 151 4; 151 а; 151 а1; 151 б; 151 б1; 151 в; 151 в1; 151 г; 151 г1; 151 д; 151 д1; 151 е; 151 е1; 151 ж; 151 ж1; 151 з; 151 з1; 151 и; 151 и1; 151 к; 151 к1; 151 л; 151 м; 151 н; 151 о; 151 п; 151 р; 151 с; 151 т; 151 у; 151 ф; 151 х; 151 ц; 151 ч; 151 ш; 151 щ; 151 ю; 151 я; 152 *2; 152 1; 152 а; 152 а1; 152 б; 152 б1; 152 в; 152 в1; 152 г; 152 г1; 152 д; 152 д1; 152 е; 152 ж; 152 з; 152 и; 152 к; 152 л; 152 м; 152 н; 152 о; 152 п; 152 р; 152 с; 152 т; 152 у; 152 ф; 152 х; 152 ц; 152 ч; 152 ш; 152 щ; 152 ю; 152 я; 153 *1; 153 1; 153 а; 153 б; 153 в; 153 г; 153 д; 153 е; 153 ж; 153 з; 153 и; 153 к; 153 л; 153 м; 153 н; 153 о; 153 п; 153 р; 153 с; 153 т; 153 у; 153 ф; 153 х; 154 *1; 154 *2; 154 1; 154 2; 154 3; 154 а; 154 б; 154 в; 154 г; 154 д; 154 е; 154 ж; 154 з; 154 и; 154 к; 154 л; 154 м; 154 н; 154 о; 154 п; 154 р; 154 с; 154 т; 154 у; 154 ф; 154 х; 154 ц; 154 ч; 154 ш; 154 щ; 155 1; 155 2; 155 3; 155 4; 155 а; 155 б; 155 в; 155 г; 155 д; 155 е; 155 ж; 155 з; 155 и; 155 к; 155 л; 155 м; 155 н; 155 о; 155 п; 155 р; 155 с; 155 т; 155 у; 156 *1; 156 1; 156 2; 156 3; 156 4; 156 а; 156 б; 156 в; 156 г; 156 д; 156 е; 156 ж; 156 з; 156 и; 156 к; 156 л; 156 м; 156 н; 156 о; 156 п; 156 р; 156 с; 156 т; 156 у; 156 ф; 156 х; 157 1; 157 2; 157 а; 157 б; 157 в; 157 г; 157 д; 157 е; 157 ж; 157 з; 158 1; 158 2; 158 а; 158 б; 158 в; 158 г; 158 д; 158 е; 158 ж; 158 з; 158 и; 158 к; 158 л; 158 м; 159 1; 159 10; 159 11; 159 2; 159 3; 159 4; 159 5; 159 6; 159 7; 159 8; 159 9; 159 а; 159 б; 159 в; 159 г; 159 д; 159 е; 159 ж; 159 з; 159 и; 159 к; 160 б; 160 е; 160 ж; 160 з; 162 1; 162 2; 162 а; 162 б; 162 в; 162 г; 162 д; 162 е; 162 ж; 162 з; 162 и; 162 к; 163 а; 163 б; 163 в; 163 г; 163 д; 163 е; 163 ж; 163 з; 163 и; 163 к; 164 *1; 164 а; 164 б; 164 в; 164 г; 164 д; 164 е; 165 1; 165 а; 165 б; 165 в; 165 г; 165 д; 165 е; 165 ж; 166 *5; 166 *6; 166 1; 166 а; 166 б; 166 в; 166 г; 166 д; 166 е; 166 ж; 166 з; 166 и; 166 к; 166 л; 166 м; 166 н; 166 о; 166 п; 166 р; 167 1; 167 2; 167 3; 167 а; 167 б; 167 в; 167 г; 167 д; 167 е; 167 ж; 167 з; 167 и; 167 к; 167 л; 167 м; 167 н; 167 о; 167 п; 168 1; 168 2; 168 а; 168 б; 168 в; 168 г; 168 д; 168 е; 168 ж; 168 з; 168 и; 168 к; 168 л; 168 м; 168 н; 168 о; 169 *1; 169 *5; 169 1; 169 10; 169 11; 169 12; 169 2; 169 3; 169 4; 169 5; 169 6; 169 7; 169 8; 169 9; 169 а; 169 а1; 169 б; 169 б1; 169 в; 169 в1; 169 г; 169 г1; 169 д; 169 д1; 169 е; 169 ж; 169 з; 169 и; 169 к; 169 л; 169 м; 169 н; 169 п; 169 р; 169 с; 169 т; 169 у; 169 ф; 169 х; 169 ц; 169 ч; 169 ш; 169 щ; 169 ю; 169 я; 170 1; 170 а; 378 15; 380 а; 380 б; 381 1; 381 2; 381 а; 381 б; 381 в; 381 г; 381 д; 381 е; 381 з; 381 и; 381 к; 389 л; 389 м; 389 н; 389 о; 389 п; 389 р; 392 а; 392 б; 392 л; 392 н; 392 о; 392 ф; 426 в; 435 1; 435 2; 435 ж; 435 з; 435 и; 435 к; 435 л; 435 м; 439 4; 439 а1; 439 б; 439 б1; 439 в; 439 в1; 439 г; 439 г1; 439 д; 439 д1; 439 е1; 439 ж; 439 ж1; 439 з; 439 з1; 439 л; 439 х; 439 ц; 439 ч; 439 ю; 439 я; 452 1; 452 2; 452 3; 452 4; 452 5; 452 а; 452 б; 485 *1; 485 1; 485 2; 485 3; 485 4; 485 5; 485 6; 485 а; 485 б; 485 в; 485 г; 485 д; 485 е; 485 ж; 485 з; 485 и; 485 к; 485 л; 485 м; 485 н; 485 о; 485 п; 485 р; 485 с; 485 т; 485 у; 485 ф; 485 х; 485 ц; 485 ч; 490 р; 491 1; 491 11; 491 6; 491 а; 491 б; 491 в; 491 р; 491 ц; 491 ч; 491 ш; 491 щ; 491 ю; 491 я; 504 т; 504 у; 504 ф; 602 *1; 602 *2; 602 1; 602 а; 602 б; 602 в; 602 г; 602 д; 602 е; 602 ж; 602 з; 602 и; 602 к; 602 л; 602 м; 602 н; 602 о; 611 1; 611 2; 611 3; 611 4; 611 5; 611 6; 611 7; 611 а; 611 а1; 611 б; 611 б1; 611 в; 611 в1; 611 г; 611 г1; 611 д; 611 д1; 611 е; 611 е1; 611 ж; 611 з;

611 и; 611 к; 611 л; 611 м; 611 н; 611 о; 611 п; 611 р; 611 с; 611 т; 611 у; 611 ф; 611 х; 611 ц; 611 ч; 611 ш; 611 щ; 611 ю; 611 я; 709 1; 709 г; 709 д; 709 е; 709 ж; 709 з; 709 и; 709 к; 709 л; 709 м; 709 н; 709 о; 709 п; 709 р; 709 с; 709 т; 725 *1; 725 *2; 725 *3; 725 2; 725 3; 725 4; 725 5; 725 а; 725 е; 725 ж; 725 з; 725 и; 725 к; 725 м; 725 о; 725 п; 725 р; 725 с; 725 т; 725 ф; 725 х; 725 ц; 725 ч; 725 ш; 726 *1; 726 *2; 726 1; 726 2; 726 3; 726 4; 726 5; 726 6; 726 7; 726 а; 726 а1; 726 б; 726 в; 726 г; 726 д; 726 е; 726 ж; 726 з; 726 и; 726 к; 726 л; 726 м; 726 н; 726 о; 726 п; 726 р; 726 с; 726 т; 726 у; 726 ф; 726 х; 726 ц; 726 ч; 726 ш; 726 щ; 726 ю; 726 я; 930 ю.

1.1.4.2. Защитени зони обявени по Директива 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 година (Директива 2009/147/ЕС), за опазването на дивите птици (наричана за кратко Директива за птиците)

1. Защитена зона по директивата за птиците „Язовир Овчарица“ - BG0002023

Площ: 4306.28 хектара

Местоположение:

- 1. Област:** Сливен, **Община:** Нова Загора, **Населено място:** с. Бял кладенец, с. Радецки
- 2. Област:** Стара Загора, **Община:** Раднево, **Населено място:** с. Ковачево
- 3. Област:** Ямбол, **Община:** Тунджа, **Населено място:** с. Овчи кладенец, с. Скалица

Попада на територията на РИОСВ Стара Загора

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-549 от 05.09.2008 г., бр. 83/2008 на Държавен вестник

Цели на обявяване:

- 1.** Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- 2.** Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания): 1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Тундров лебед (*Cygnus columbianus*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Бойник (*Philomachus pugnax*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Малка чайка (*Larus minutus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сирийски пъстър

кълвач (*Dendrocoros syriacus*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Голям нирец (*Mergus merganser*), Лиска (*Fulica atra*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
2. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
4. Забранява се извършването на сечи, освен санитарни на ширина до 50 м от бреговете на язовира;
5. Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност.

2. Защитена зона по директивата за птиците „Язовир Розов кладенец“ - BG0002022

Площ: 1265.12 хектара

Местоположение:

Област: Стара Загора, **Община:** Гълъбово, **Населено място:** гр. Гълъбово, с. Обручище

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):

Стара Загора - бул. "Стара Планина" № 2

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-832 от 17.11.2008 г., бр. 108/2008 на Държавен вестник

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания): 1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*),

Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Тундров лебед (*Cygnus columbianus bewickii*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Тръноопашата потапница (*Oxyura leucoserphala*), Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Бойник (*Philomachus pugnax*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Звънарка (*Bucephala clangula*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Трипръст брегобегач (*Calidris alba*), Малък брегобегач (*Calidris minuta*), Кривоклюн брегобегач (*Calidris ferruginea*), Тъмногърд брегобегач (*Calidris alpina*), Средна бекарина (*Gallinago gallinago*), Голям свирец (*Numenius arquata*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Малък зеленоног водобегач (*Tringa stagnatilis*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
2. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

Територии попадащи в ЗЗ „Язовир Розов кладенец” BG 0002022 (РМС 832/17.11.2008г.) и ЗЗ „Язовир Овчарица” BG 0002023 (РМС 549/05.09.2008г.) от Директивата за опазване на птиците: 426 1; 426 10; 426 11; 426 12; 426 29; 426 30; 426 31; 426 4; 426 4; 426 4; 426 4; 426 5; 426 6; 426 7; 426 8; 426 9; 426 6; 426 в; 426 е; 426 е; 426 е; 426 е; 426 ж; 426 з; 426 и; 426 к; 426 л; 426 н1; 491 12; 491 16; 491 17; 491 18; 491 н; 491 п; 491 т; 491 у; 491 ф; 491 х;

ЗАПЛАХИ:

1. Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива.
2. Залесяването на ливади, пасища и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
4. Намаляване на площта на крайречните гори от местни дървесни видове.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в границите на ДГС “Стара Загора” (в.т.ч зони по Директивата за птиците), за които има издадени заповеди за обявяване и/или изготвен и приет план за управление, горскостопанските дейности да се съобразяват с режимите, заложиени по заповедите/планове.
2. За останалите защитени територии (в.т.ч зони по Директивата за местообитанията), за които издадени заповеди/планове за управление, стопанисването да се извършва съгласно Закона за защитените територии и Наредба 8 за „Сечите в горите на Република България“, като са в сила следните допълнителни ограничения:
 - Толериране на местните растителни видове посредством:
 - Трансформация на по-рано създадени култури с цел създаване на условия за възстановяване на местната растителност;
 - При отгледните сечи се избират дървета на бъдещето, които имат екологично съответствие с условията на месторастене;
 - Възобновителните сечи да подпомагат естественото възобновяване на дървесни видове, които имат екологично съответствие с условията на месторастене
 - По-широко приложение на „Система за индивидуално производство на висококачествена дървесина“ (Заарландски метод).
 - Да се предприемат мерки за контрол и ограничаване на инвазивните видове.
 - При извършване на залесителни дейности да се има предвид следното:

- *Забрана за залесяване с чужди видове и/или произходи, както и залесяване на естествените открити пространства в местообитанието с изключение на мероприятия за защита от порои и ерозия;*
- *Използване на местни видове и произходи, в т.ч. пионерни видове;*
- *Използване на групови схеми;*
- При възникване на едроплощни природни нарушения е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия, при което се спазват следните условия:
 - *Прави се анализ на потенциалните рискове от ерозия и на възможностите за естествено възобновяване и в зависимост от установените рискове се допуска:*
 - *Период на изчакване – 7 години,*
 - *Естествено формиране на „предгора“ от пионерни видове.*
- Ограничаване прилагането на лесовъдски системи за нискостъблено и за едновъзрастно стопанисване на горите;
 - *Забрана за голи сечи,*
 - *Прилагане на дългосрочни възобновителни сечи – постепенно-котловинна, неравномерно-постепенна, групово-постепенна,*
 - *При започнали краткосрочно-постепенни сечи, те се преустановяват и се преминава към постепенно-котловинна, неравномерно-постепенна, групово-постепенна сечи.*
 - *При останала само окончателна фаза, тя се провежда само там, където има опасност от абиотични повреди, като задължително се оставят неотсечени дървета от майчиния дървостой – поне 10 бр. на хектар.*
 - *В издънкови насаждение в добро здравословно състояние се препоръчва удължаване на турнуса.*

Бележка: *Задължително се извършва проверка за предвидените мероприятия в насаждения от нискостъблени стопански клас и съставени от местни дървесни видове. При установяване на планирана гола сеч, тя се променя (с План извлечение).*

- Трансформация на горскостопанските дейности от едроплощни към дребноплощни.
- Поддържане на мъртва дървесина - 10% от запаса;
- Запазване на дървета с хралупи, единични и групи от стари дървета;
- Поне 10% от площта на всяко Натура 2000 местообитание (по Директивата за местообитанията) се определя/опазва за осигуряване на гори във фаза на старост. *Прилагането на тази препоръка би повишило стойността на защитената територия и ВКС 1.1.*
- Прилагане на природосъобразни технологии при провеждане на горскостопанските дейности, в т.ч.:
 - *Щадящи технологии/машини за извоз – с широкопрофилни гуми за по-малък натиск,*
 - *Опазване на горската инфраструктура по време на извоза:*
 - *Не се извозват материали при преовлажнени почви*
 - *Не се допуска складиране на материалите в канавки, върху водостоци/улами и във водните течения.*
 - *Използване на биоразградими масла*
- Запазване целостта на ландшафта при планиране на горски пътища и на съпровождащата горскостопанската дейност инфраструктура чрез:
 - *Определяне на оптималната гъстота на инфраструктурата*
 - *Опазване на буферни зони - Поддържане на зони около постоянните водни течения с ширина не по-малка от 15 метра, в които не се провеждат сечи*

или се провеждат с интензивност не по-голяма от 5 % от запаса на насажденията.

- Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.
- Да се вземе предвид оценката на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ДГС, включени в границите на защитените зони. Прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от *Приложение 1* към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ГТ, включваща местообитания на видовете, включени в *Приложение 1* към ръководството е ГВКС.

Растителни видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Стара Загора”

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание. Това се налага поради редкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение на тези и други видове. Видовете са посочени в *Приложение 1* към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. При теренните проучвания на територията на ТП ДГС „Стара Загора“ са определени част от видовете попадащи в

Приложение 1. На базата на хронологични данни са посочени и потенциални видове от приложението, които евентуално могат да се установят в рамките на държавното горско стопанство. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

1. Фривалдскиев зановец /*Chamaecytisus frivaldszkyanus* (Degen) Kuzmanov/

Нисък храст, хамефит. Стъблата са високи до 20 – 30(50) cm, леторастите и клонките изправени, гъсто покрити с изправени и закривени власинки. Листата тройни, листчетата дълги 10–12 mm и широки 3–12 mm, разреденовлакнести до почти голи. Цветовете по 5–10 в главести съцветия по върховете на клонките. Венчето бяло, дълго 18–22 mm, почти по цялата гръбна повърхност гъсто разпереновлакнесто. Чашката неправилна, дълга 10–13 mm и широка 4 (5) mm. Плодът боб, дълъг 2–2,5 cm и широк 5–6 mm, гъсто разпереновлакнест. Семената 3–4, бъбрековидни, кафяви, гладки. Цв. VI–VII, пл. VIII–IX. Размножава се със семена. Среща се в храсталаци и разредени гори в предпланините и планините, с малочислени популации от групи или единични растения (Мешинев 2011).

Видът е включен в Червена книга на Р. България т. 1 с категория застрашен (Пеев и др. (ред.) 2011). Балкански ендемит.

ЗАПЛАХИ: Нанасяне на механични повреди на индивидите по време на горскостопанската дейност

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДГС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на фривалдскиевия зановец да се провеждат през месеците юни и юли. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

2. Храсталачна глушина (*Vicia dumetorum* L.)

Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото е 80-150 cm високо, катерливо, от основата разклонено, четириръббо, с тесни надлъжни крила, голо. Листата са чифтоперести, на върха с разклонено мустаче. Прилистниците в двойките нееднакви помежду си. Чашката, звънчеста, гола. Цветовете са от 2 до 14, събрани в рехави гроздовидни съцветия. Венчелистчетата са сини до виолетови. Флагчето удължено обратно яйцевидно, на върха врязано, в цвят подвито нагоре, по дълго или равно на крилцата и ладийката, синьо или виолетово, голо. Крилцата, сини или виолетови, по дълги или равни на ладийката, голи. Ладийката, обратно яйцевидно ромбична, синя или виолетова, на върха по-тъмно оцветена, гола. Бобът продълговат, на върха източено подвит, сплеснат, кафяв, гол с 6-10 семена. Семената лещовидно кълбести, виолетово тъмнокафяви, гладки. Цъфти в периода май – юни, а плодоноси от юли до август. Размножава се семенно. Среща се в гори и храсталаци в планините и предпланините, главно на варовик.

ЗАПЛАХИ: Изсичането на гори и храсталаци, залесителните дейности, оформянето на паркови пасища.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находища на вида в границите на ДГС. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч, с оглед да не се променят условията на микросредата.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в потенциалните находища на храсталачната глушина да се провеждат през месеците май и юни - по време на цъфтежа ѝ. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на ведрицата. Склопеността да не пада под 0,5.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (минимум на 5 години) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

**Други видове с висока консервационна стойност, установени на територията на
ТП ДГС „Стара Загора”**

1. ГРУДКОВ ЗДРАВЕЦ /GERANIUM TUBEROSUM L./

Многогодишно тревисто растение с подземна грудка. Стъблото в горната част разклонено. Листата силно разделени и нарязани. Цветовете по два върху обща съцветна дръжка. Цветните дръжки простовлакнести. Чашелистчетата дълги 4–8 mm. Венчелистчетата по-дълги от чашелистчетата, на върха на 1/3 дълбоко разделени, розово-лилави, с тъмнолилави жилки. Плодът суха разпадлива кутийка. Плодните дялове в горната си част със странична жилка, със запазващи се след узряване на семената дъговидно извити осили. Цв. IV–V, пл. V–VI. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно.

Расте из дъбови гори, в храстови съобщества при доминиране на *Paliurus spina - christi* и *Carpinus orientalis*, в покрайнините на обработваеми площи (ниви, лозя, овощни градини). Популациите са малочислени (Игнатова 2011).

Видът е включен в Червена книга на България т. 1. с категория „застрашен“ (Пеев и др. 2011).

ЗАПЛАХИ: Изсичането на гори и храсталаци, залесителните дейности, оформянето на паркови пасища.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

2. ЕЛВЕЗИЕВО КОКИЧЕ /*GALANTHUS ELWESII* HOOK./

Многогодишно тревисто луковично растение (геофит) с 2 приосновни листа. Стъблото на върха с един увиснал надолу цвят. Листата преди отваряне на листната пъпка със завити навътре ръбове, дълги 6–7 cm, широки 1,7–2,2 cm. Околоцветникът от 6 листчета, външните 3 бели, дълги 15–25 mm, обратояйцевидни до продълговати, вътрешните почти двойно по-малки, удължено обратояйцевидни до правоъгълни, с две зелени петна – тясно подковообразно на върха и голямо, почти квадратно, при основата. Тичинките 6, в два кръга, яйчникът долен, сферичен или продълговат, тригnezден. Семената елипсовидни, с роговиден придатък. Цв. I–IV, пл. IV–V. Опрашва се от вятъра и от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно. Расте из храсталаци, гори, скални поляни по варовити почви, по долините на реките в низинния и долния планински пояс върху богати наносни почви (Евстатиева 2011).

ЗАПЛАХИ: Основна заплаха за вида е късането на цветовете за букети и изкореняването на цели растения за засаждането им в градини.

Видът е включен в ЗБР и Червена книга на Р.България т. 1 с категория застрашен (Пеев и др. 2011). Балкански ендемит.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

3. О

Р Многогодишно тревисто растение с разклонено коренище. Стъблата високи 40–90 cm, прости или от средата щитовидно разклонени. Листата обратоланцетни или обрии обратояйцевидни, приседнали, дълбоко наделени на 3–7 двойки. Кошничките 40–50 mm же диаметър. Обвивните листчета без тъмен ръб. Езичестите цветове оранжево-жълии. Дискът на кошничката 17–20 mm в диаметър. Плодовете кафяви, дълги 2 mm, корви кошничката ясно развита, висока до 0,8 mm, до $\frac{1}{4}$ от дължината на плода, ненаделена, ципес стохрущялна, кафеникава. Цв. VI–VII, пл. VIII–IX. Опрашва се от вятъра и от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно с коренища.

П
О
Д
Р
У
М
И
А

Расте по сухи каменисти места в смесени дъбови гори. Популациите са пространствено изолирани, разкъсани, образувани от единични растения или на групи от по няколко индивида (Евстатиева 2011).

т. 1 с

по-

Видът е включен в ЗБР и Червена книга на Р.България категория застрашен (Пеев и др. 2011). Български ендемит.

ЗАПЛАХИ: Значително антропогенно повлияване в голяма част от локалитетите на вида (утъпкване от паша, туризъм, масово развитие на рудерални и плевелно-пасищни видове, замърсяване с твърди битови отпадъци), ограничено възобновяване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

4. ДЪЛГОГРУДЕСТА МЕТЛИЧИНА /CYANUS PSEUDOAXILLARIS (STEF. & T. GEORGIEV) HOLUB/

Многогодишно тревисто растение. Коренището късо, с тесни вретеновидни задебелявания, дълги 4–6(20) cm. Стъблото неразклонено, високо до 15–25(30) cm, бяловлакнесто, силно облистено. Листата бяловлакнести, елиптически до линейноланцетни; целокрайни до перестонаделени; най-горните листа целокрайни, по-дълги от кошничката, събрани в снопче. Кошничките единични, около 3 cm в диаметър. Обвивните листчета светлозелени, широкотриъгълни до полуелиптични. Придатъците на обвивните листчета низбягващи до основата, с тъмнокафяв ръб и ресни със сламеножълт връх. Вътрешните цветове в кошничката тръбести, пурпурни до тъмнорозови, с пурпурни прашници. Външните цветове лъчисти, цикламени до пурпурни. Плодосемката дълга 4–5 mm. Хвърчилката дълга 2–2,5 mm. Цв. V–VI, пл. VI–VII. Насекомоопрашващо се растение. Размножава се със семена, разпространявани с помощта на мравки. Среща се по периферията на каменисти поляни в разредени дъбови и смесени гори и храсталаци, в равнините и предпланините. Популациите са малочислени, с до 50 фертилни индивида (Банчева 2011)

Видът е включен в ЗБР и Червена книга на Р.България т. 1 с категория критично застрашен (Пеев и др. 2011). Български ендемит.

ЗАПЛАХИ: Унищожаване на характерните местообитания – ксеротармните дъбови гори, изключително ниската численост и слабите възобновителни и миграционни възможности на вида. Привързаността към специфичен, застрашен хабитат.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

5. СТОЯНОВА ДРИПАВКА /*CREPIS STOJANOVII* T. GEORGIEV/

Едногодишно, тревисто растение терофит. Стъблото високо 35–40 cm. Приосновните листа дълги до 15 cm, широки 3 cm, многобройни, обратояйцевидни, заострени, стесняващи се към основата, грубо назъбени; стъбловите листа люсповидни. Кошнички няколко до много в сенник, около 8 mm дълги, обвивните листчета линейноланцетни, тези от външния ред много къси, голи. Плодосемките дълги 3–3,5 mm, широки 0,75–1 mm, кафяви, закривени, рязко изтъняващи към върха, с 10 ребра, хвърчилката опадваща. Цв. V–VI, пл. VI–VII. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена, които се разпространяват от вятъра.

Видът се среща в деградирали смесени дъбови гори, храстови съобщества, по тревисти и каменисти места, на територии с излужени канелени горски почви и чернозем-смолници. Формира фрагментирани популации, в които индивидите растат поединично (Димитрова 2011).

Видът е включен в ЗБР и Червена книга на Р.България т. 1 с категория критично застрашен (Пеев и др. 2011). Балкански субендемът.

ЗАПЛАХИ: Находищата (по литературни и хербарни данни) се намират в зони с активна човешка дейност, което предполага силна антропогенно влияние върху тях и най-вероятно потискане на популациите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

6.ЦИКЛАМА / CYCLAMEN СЕМ. PRIMULACEAE (ИГЛИКОВИ) /.

Многогодишно тревисто растение с грудковидно коренище. Разпространена е в Югоизточна Европа, Крим и Югозападна Азия. У нас се среща в дъбови гори и

храсталаци, от морското равнище докъм 500 м. надм. височина. Пролетната циклама е включена в Бернската конвенция. Включена в списъка с приоритетни растения в Европейската екологична мрежа „Натура 2000“. Включена в конвенция CITES. Защитена от ЗБР. Растението е отровно! Терциерен реликт.

ЗАПЛАХИ : Унищожаване на характерните местообитания – ксеротармните дъбови гори, изключително ниската численост и слабите възобновителни и миграционни възможности на вида. Привързаността към специфичен, застрашен хабитат.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ:

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на горското стопанство. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Проверките на естествените находища на растителни видове се извършват планово или при сигнал за увреждане или посегателства.

ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ ВКЛЮЧЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ 1 КЪМ
НАЦИОНАЛНОТО РЪКОВОДСТВО, УСТАНОВЕНИ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС “СТАРА ЗАГОРА”

1. ДИВА КОТКА / *FELIS SILVESTRIS* /.

Дивата котка е дребен хищник от семейство Котки. Размерите ѝ са малко по-големи от тези на произлязлата от нея Домашна котка. Разпространена е в Европа, Предна и Средна Азия и Африка.

Тялото ѝ е здраво и набито, покрито с гъста козина. Дължината ѝ е от 45 до 80 cm (91), височина до 43 cm, опашка 29-34 cm, тегло от 3 до 8 kg. Живее в скалисти или гористи местности и се храни с дребни бозайници, като гризачии зайци. Известни са и случаи на нападение над по-млади сърни и кози. Предпочита да ловува нощем и избягва срещите с хора, поради което са много редки случаите на прякото ѝ наблюдение в природата.

Дивата котка е териториално животно и, както повечето си роднини в семейство Котки, избягва компанията на себеподобни извън размножителния период, който е два пъти годишно (пролет и есен). След около два месеца бременност женската се усамотява в някоя скришна хралупа на дърво и ражда от три до шест малки, които кърми около четири месеца. Малките се раждат слепи и безпомощни, също като при домашната котка. В наши дни дивата котка се е превърнала в сравнително рядко животно, тъй като домашните котки и хората я изместват от биотопа, който традиционно обитава.

ЗАПЛАХИ:

Хибридизацията с подивели женски домашни котки – вероятно поне 10 % от популацията е от фенотипно проявени хибриди [6], в Европа силно напреднала [8, 9]. Анкета с горските стопанства (ГС) в страната (1989) сочи: в 42 % от ГС няма хибриди, в 51 % те са рядкост, в 7 % (извън планините в 11 ГС) са чести. В българската популация изглежда има фенотипно скрити хибриди [9]. Интензивните сечи в старите гори и модернизацията в селското стопанство през последните 50 години. Ловът, фрагментиране на локални популации, пресата на чакала и подивелите кучета в равнините, инцидентите по пътищата.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ:

В отделите, където е установен вида, да не се извършват голи сечи и реконструкции и да се оставят без никакви сечи подотделите с леговища, в които евентуално видът се размножава.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Мониторингът на дивата котка се провежда чрез използване на фотокапани. В местата на поставяне на фотокапаните в избраните мониторингови територии се отчита дали е регистриран или не целевия вид, както и общото състояние на местообитанията. Мониторинговите територии се определят на базата на данни и потенциални местообитания и така, че да са представителни за разпространението на вида. Участниците, които ще прилагат методиката ще бъдат обучени предварително, с цел правилното ѝ прилагане. В рамките на една мониторингова територия са определени десет пробни площи с площ 4 кв.км.

2.ВИДРАТА (LUTRA LUTRA)

Вид хищен бозайник от семейство Порови (Mustelidae). Главна храна на видрата е рибата. Лови жертвата си изкусно под водата. Разнообразява храната си с жаби, раци, водни плъхове, насекоми и други животни. На сушата излиза през нощта, като търси спящи и мътещи птици. Видрата е малко по-едра от котка. Тялото и е удължено, гъвкаво и на дължина достига до 75 cm. Опащата и е сравнително дълга – до 50 cm, масивна, мускулиста с двигателна функция. Гърбът и е шоколадово кафяв, а коремът по-светъл. Предните лапи имат плавателна ципа. Видрата е защитено животно в Червената книга на България. Размножителният период е през март-април. Женската ражда от 2 до 5 малки. Тя ги пази много добре. От стопанска гледна точка видрата е вредна за рибовъдството, но от екологична гледна точка е вид, имащ своята ниша в природата и спомагащ за поддържането на екологичното равновесие. Поради силно намалялата си численост е вписана в червената книга на застрашените видове. Броят на видрите намалява поради замърсяването на водоемите.

ЗАПЛАХИ: Диги и корекции на реки, замърсяване на водите, намаляване на рибата, пресушаване на блата, изсичане на дървесна и храстова крайбрежна растителност.

Водно строителство, баластриери, браконьерство (53% от загубите, главно край микроязовири и рибарници) [11]. Инциденти с МПС, улавяне в рибарски мрежи, жертва на скитащи кучета, безпокойство, летно-есенни пресъхвания на реки (до 105 дни; ледови явления в Северна България и в планините над 1500 m н. в..

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ:

Включен в ЧКБ (1985). Законова защита (1962, 1986) и прекратяване на търговията с кожи от видра. Обявяване на защитени територии, обитавани от 10% от популацията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ.

Възстановяване на крайбрежната растителност. Осигуряване на проходи през пътищата. Мониторинг на вида. Зарибяване. Ограждане на рибарници. Популяризиране на ролята на вида в екосистемите. Компенсиране на щетите от видрата.

ЗЛАТКАТА, НАРИЧАНА ОЩЕ ЕВРАЗИЙСКА ЗЛАТКА (MARTES MARTES),

Дребен хищник от семейството Порови.

Тя има стройно и гъвкаво тяло с дълга рунтава опашка. Дължината и достига 40-58 см., теглото и е около 2 кг, а опашката е дълга 17-26 см. Златката има много хубава гъста и мека козина, кестеняво-кафява на цвят, на гърба е тъмнокафява, а понякога до жълтеникаво-кафява. На гърлото и гърдите си има петно със златисто-жълт до оранжев цвят, отзад с един израстък, минаващ между основата на двата предни крайника. Лапите ѝ са черни. През зимата окраската ѝ е по-тъмна. Златката живее в стари букови и иглолистни гори. Използва за леговище хралупи или катеричи гнезда. Храни се с мишевидни гризачи, зайци, птици, катерици, а понякога дори и таралежи. Също така яде и меда на дивите пчели, както и някои горски плодове.

Размножителният ѝ период е от юни до август. Бременността продължава около 8-9 месеца. През април женската златка ражда от 2 до 8 малки, които проглеждат след 35-39 дни. Живее около 10-12 години. Широко е разпространена в Европа, Западна и Северна Азия и в Кавказ. У нас се среща, макар и рядко в Странджа, Източна Стара планина, по-ниските части на Рила, Пирин и Родопите. Кожата ѝ се цени много, поради което в Европа масово я изстребват. В "Червената книга на Република България" е включена като застрашен от изчезване вид.

ЗАПЛАХИ:

Интензивните възобновителни сечи и реконструкции в старите гори през последните 50 години. Фрагментиране и изолиране на популациите (странджанската е критично застрашена) и изместването ѝ от бялката. Инцидентите по пътищата и браконьерството.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ.

Видът и местообитанията му са защитени по ЗБР. Включен е в ЧКБ (1985) като застрашен. Обявяването на обширни национални и природни паркове, обитавани от 20% от популацията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ.

Обявяване на защитени територии и зони за застрашената горска биота в Западни Родопи, Стара планина, Пирин, Лудогорието и Средна гора и запазване на стари гори по свързващите ги екокоридори. Мораториум на ползването на старите гори в защитените територии и на зони в затворените горски басейни. Ограничаване на възобновителните сечи и реконструкциите в стари гори извън тях.

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Целта на този елемент е да осигури запазването на гори с важни концентрации на видове, които използват дадената горска територия постоянно или само през определено време или в отделни фази от жизнения си цикъл. Тук се включват критични места за размножаване и миграции, миграционни маршрути и коридори (по отношение на географската ширина или надморската височина). В тази ВКС могат да бъдат използвани съществуващите системи за определяне на територии с високи концентрации на видове, например Орнитологично важни места, Ботаническо важни места, Херпетологично важни места и т.н.

На територията на ТП ДГС „Стара Загора” като сватбовища на благороден елен са установени следните подотдели: 265 ж; 271 б; 291 а, 1, 2, 3; 319 в, г; 348 б; 350 г; 465 ч, ц.

№	землище	отдел	подотдел	площ ха
1	Колена Колена	265	ж	4,7
		271	б	13,9
2	Дълбоки	291	а	17,2
		291	1	0,5
		291	2	0,2
		291	3	0,2
3	Оряховица	319	в	10,8
			г	17,1
4	Братя Кунчеви Братя Кунчеви	348	б	22,7
		350	г	21,8
5	Главан	465	ч	11,8
		465	ц	2,3

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска безразборно застрояване и безпокойство.

Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01-30.09, около сватбовищата на благородния елен.

В подотделите, които са посочени като сватбовища не се допуска извеждане на механизирани дърводобивни дейности през размножителния период. Допускат се единствено дейности свързани с предотвратяване на нарушения от всякакъв произход – напр. противопожарни, лесозащитни мероприятия или такива, които са за защита на важни инфраструктурни обекти.

Лесовъдските мероприятия през останалото време трябва да осигуряват запазване на природната стойност на насажденията като сватбовища, т.е:

- Да не се допуска замърсяване на горските територии с битови отпадъци и вредни химически вещества;
- На местата, където има калища да не се извършва сеч на дървета в радиус от 15 м, а извозните трасета да се проектират и залагат, така че да не разрушават калищата;

Да се прилагат възобновителни сечи с по-дълъг възобновителен период – напр. постепенно-котловинни.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните.

От животинските видове тук обитават благороден елен, сърна, дива котка, дива свиня, заек, яребици, фазани и др.

Животински видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС “Стара Загора”

При извършен мониторинг от служители на ТП ДГС Стара Загора, след 2016г.:

1. СКАЛЕН ОРЕЛ – AQUILACHRYSAETOS

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

В България: ЧК – уязвим VU; ЗБР – II,III

МЕЖДУНАРОДЕН:

IUCN – LC; БeК – II; CITES – II; БoК – II

ОПИСАНИЕ НА ВИДА:

Дължина на тялото 80–90 cm. Размах на крилата 210–220 cm. Възрастните се различават с по-тъмна едноцветна окраска на тялото; тилът е светъл със златист оттенък и основата на опашката е по-светла. Горната страна на главата и тилът са жълтеникаво сиви със златист оттенък. Перата на тила наподобяват „грива“. Гърбът е черно-кафяв с пурпурен отблясък. Опашката в основата е сиво-пепелява, а в края е черно-кафява, с няколко неясни препаски. Долната страна на тялото е по-светлокафява с белезникаво кафяви недобре очертани петна. Младежко оперение: Тъмнокафяво, почти черно. Първостепенните махови пера в основата са бели, а на върха черни. Опашката е бяла, с широки черни ивици на върха.

БИОЛОГИЯ:

Размножителният период започва в средата на март и продължава до средата на август. Храни се с дребни, средни и едри бозайници, птици, земноводни и влечуги.

МЕСТООБИТАНИЯ:

Гнезди в два типа местообитания: предимно в труднодостъпни скални комплекси и по-рядко в широколистни или смесени гори.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ:

Постоянен вид. В средата на миналия век извънредно рядък и почти на изчезване. Основните гнездови популации са в Стара планина, Пред-балкана, Родопите, Среднотунджанското поречие, Средногорието и Краище и с по-ниска численост в Рила, Пирин, Дунавската равнина, Осогово, Беласица и Черно-морското крайбрежие.

ЗАПЛАХИ:

Безпокойство по време на гнездовия период. Браконьерство и отровни примамки за едри хищници.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ:

Да се запазват дървета с гнезда и големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. В радиус от 500 m около гнезда на вида (вкл. ако гнездото е на скали) не се извършват стопански дейности през гнездовия период (01.03 – 01.09). През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 300 m. В подотделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

При регистрирано присъствие на вида през периода на размножаване – ежегоден мониторинг. Установяване на точните координати на всяко сигурно гнездово находище.

Установено действащо гнездо на скален орел, като в тази връзка е недопустимо да се извършват дейности по катерене в обекта, в периода на размножаване и мътене на птиците от месец март до месец юни включително.

2. ЧЕРЕН ЩЪРКЕЛ – *CICONIA NIGRA*

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

В България: Уязвим VU; ЗБР – II, III

МЕЖДУНАРОДЕН: IUCN – LC; БeK – II; CITES – II; BoK – II

Описание на вида Оперението му е предимно черно, с метален блясък. Коремът и подопашните пера са бели. Клюнът и краката са червени. Младите птици са кафеникави, с маслинозелени крака и клюн.

БИОЛОГИЯ:

Гнезди по стари дървета с добре развити корони с височина над 6 m, както и по скали. Размножителният период е от средата на април до края на юли. Храни се с охлюви, дребни рибки, жаби, тритони и др.

МЕСТООБИТАНИЯ:

За разлика от белия щъркел, черният избягва близостта на хората. Обитава предимно широколистни гори в равнините и планините, скали, ждрела на реки, язовири, рибарници, оризища.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ:

Гнездящ, прелетен и преминаващ вид. Отчасти зимуващ. Гнезди по поречията на реките Арда, Марица, Тунджа и Дунав. В стари гори в Тракийската низина, Родопите, Странджа и Сакар.

ЗАПЛАХИ:

Загуба на горски местообитания, преследване в рибни стопанства, замърсяване и пресушаване на влажните зони и урбанизация.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ:

Да се запазват големи стари дървета в отделите, където е регистрирано присъствие на вида, тъй като те са потенциални места за гнездене. В радиус от 500 m около гнезда на вида да не се извършват стопански дейности през гнездовия период 15.03 – 01.09. През останалото време на годината зоната без сечи е с радиус 200 m. В под-отделите с регистрирани гнезда на вида не се извеждат интензивни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Ежегоден мониторинг на популацията. Установяване на точните координати на всяко сигурно гнездово находище.

Черният щъркел е вид, за чието опазване би следвало да се проведат следните мерки:

контрол върху безпокойството, т.е. трябва да се запази спокойствието в района около гнездото (март-юли);
неизползване на дърветата, на които са построени гнездата, или отлагане на отсичането им;
привличане на общественото внимание, най-вече на рибния сектор, върху важността и екологичното значение видовете да се завърнат;
опазване на отделните елементи от естествената среда на вида.

3. ЧЕРЕН КЪЛВАЧ – DRYOCOPUS MARTIUS.

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

В България: ЧК – уязвим; ЗБР – II, III

МЕЖДУНАРОДЕН: ДП – I; БeК – II

Описание на вида:

Най-едрият кълвач в България. Дължина на тялото 45–50 cm. Размах на крилете 60–65 cm. Има изразен полов диморфизъм. Тялото е изцяло черно. При мъжките цялата горна страна на главата е червена. При женските само тилът е червен.

БИОЛОГИЯ:

Размножителният период започва от средата на февруари до края на юни. Понякога гнезди повторно, при загуба на люпилото. Гнезди в стволите на дървета, като сам издълбава дупката си, която е с диаметър над 40 cm. Храни се с бръмбари корояди, ларвите им и мравки. Характерни за него са т.нар. „ковачници“ – дървета, на които мъжкият ежегодно токува.

Местообитания: Обширни стари иглолистни, букови и сме-сени гори до 2100 m н.в.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ:

Широко разпространен вид. Основните гнездови находища са в Стара планина, Рило-Родопската област, Странджа, Западните гранични планини, долината на р. Батова, Лудогорието, поречието на река Дунав, Средна гора и равнинните гори в Горнотракийската равнина.

ЗАПЛАХИ :

Намаляване на старите гори, санитарни сечи . Намаляване на хранителната база и по-конкретно на червената горска мравка. Конкуренцията на сивия, белогърбия и зеления кълвач. Тясна специализация към храна и местообитание.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ:

През гнездовите периоди (01.02. – 01.07.) в подотдели-те с установено присъствие на вида да не се извършват стопански дейности. В тези подотдели не се провеждат санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса, освен в случаите на големи природни нарушения или доказан каламитет. При провеждане на лесовъдски мероприятия в тези и съседните подотдели задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъд-ски мероприятия). Препоръчително е местообитанията на видовете да се обособят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Картиране на гнездовите находища и ежегоден мониторинг на състоянието им. Отрицателно действащи фактори. Изсичането на старите гори и санитарните сечи. Намаляване на хранителната база, в частност на червената мравка. Конкуренцията на сивия, белогърбия и зеления кълвач. Тясната специализация към храна и местообитание.

Видът и местообитанията му са защитени по ЗБР. Включен е в ЧКБ (1985) в категория "рядък".

4. ОБИКНОВЕН МИШЕЛОВ /BUTEO BUTEO/

Описание

Дължина на тялото: 46 – 58 см. Размах на крилата: 110 – 132 см
Най-често срещаната граблива птица у нас. Характерен е с V-образния си профил на крилата при реене, късия врат и опашка. Когато птицата е кацнала, се вижда характерна светла ивица през гърдите. Оперението му може да варира от светло до тъмнокафяво.

Храна и местообитания

Храни се основно с полевки и други дребни гризачи, но също така и с насекоми, земни червеи, влечуги, земноводни и дребни пойни птици. При липса на друга храна се храни и с умрели животни. Обитава гори в близост до открити пространства, мозаечни местообитания от ливади, пасища, орна земя с ивици от дървета и крайречни гори.

Гнездене

Гнездото е разположено в короната на дървета, най-често в крайнини на гора, но понякога и в по-малки групи от дървета сред открити пространства. Снася 2 – 4 яйца, има едно поколение годишно през периода март-юни.

Разпространение в България

Среща се в цялата страна, като през размножителния период не е установен в обширни безлесни райони с преобладаващи обработваеми площи. По-чест в полупланинските райони, където има разнообразни местообитания от гори, ливади, пасища и обработваеми земи.

Миграция и зимуване

У нас се среща целогодишно. Птиците от Северна Европа зимуват в южните част на континента, включително и в България. През зимата е многоброен в открити земеделски райони, често в близост до пътища и магистрали.

Заплахи

Използването на отрови срещу гризачи и други химикали в селското стопанство, унищожаване на гнездата при горскостопански дейности, безпокойство през размножителния период, браконьерски отстрел, смъртност от токови удари при кацане върху необезопасени стълбове от електроразпределителната мрежа.

Природен статут в България: Не е застрашен

Сходни видове: Осояд, белоопашат мишелов, северен мишелов.

БРЪМБАРИ , ПЕПЕРУДИ, ЗЕМНОВОДНИ, ЗАБЕЛЯЗАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ТП ДГС СТАРА ЗАГОРА:

1.ЕЛЕНОВ РОГАЧ (LUCANUS CERVUS), СЕМ. LUCANIDAE (РОГАЧИ)

Природозащитен статус: България: ЗБР – II, III Международен: HD – II; IUCN European Red List of Saproxyllic Beetles – NT; BC – III

Разпространение: Цяла България, от 0 до 1500–1700 m в широколистни гори.

Описание на вида: Най-едрият български бръмбар (4,5–9,0 cm) с черно-кафяви до червено-кафяви надкрилия. Налице е изразен полов диморфизъм –

мъжките имат

по-големи размери, които силно варират, по-широка глава, силно развити и удължени челюсти, докато при женските такива белези липсват. Ларвата се развива най-често 5–6 (максимално до 8) години в гнила дървесина на дънери, пънове и корени на дъб, липа, бук, върба, тополя и други широколистни дървета. Сезонното развитие на вида зависи от височината, географската ширина и климатичните условия. Възрастните обикновено се появяват в края на май, като мъжките завършват развитието си около седмица преди женските. Срещат се до края на септември. Възрастното насекомо най-често се наблюдава през ранното лято. През деня възрастните стоят най-често неподвижно на стволове на дървета, пънове и клони. Мъжките летят по здрач и в първите часове на нощта, докато женските пълзят по земята или по дърветата. Няма близки видове в България. Женската на *Lucanus cervus* би могла да бъде трудно сбъркана с *Dorcus parallelipipedus*, но последният е значително по-дребен, с тъмнокафяв до черен цвят.

ЗАПЛАХИ:

Намаляването на мъртвата дървесина, изкореняване на оставащите пънове, възникване на пожари.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Спада към видовете за първа оценка. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и летящите и пълзящи екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи, отмиращи или мъртви, отсечени или паднали дървета или големи клони, купчини с отрязани дърва, хралупи на големи живи отмиращи дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре микрохабитатите, например в случая с хралупите се разравя гниещата материя на дъното на хралупата на дълбочина не повече от 5–6 cm. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект, с дължина около 1 km (важи за всички видове, отчитани по този метод).

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива.

2. ТРИОНЕСТ СЕЧКО *PRIONUS CORIARIUS* (LINNAEUS); *PRIONUS BESICANUS* FAIRMAIRE, Сем. Cerambycidae (Сечковци)

Природозащитен статус на България:

Няма Международен:
IUCN European Red List of
Saproxylic Beetles – LC

Разпространение:

Двата вида се срещат почти в цяла България, от 0 до 2100–2400 m.

Описание на вида:

Едри бръмбари с дължина от

2,0–5,5 cm. Цветът на тялото е черно-кафяв, понякога с по-светъл оттенък. Главата е къса и дебела, антените, най-вече при мъжките, са с характерно трионовидно назъбване на членчетата. Възрастните се срещат по стари, полугнили или мъртви дънери и стъбла. През деня стоят обикновено по кората, а нощем са активни. Ларвата се развива в продължение на три и повече години в дървесината на стари, болни и мъртви широколистни и иглолистни дървета. Какавидирането се извършва в почвата. Среща се често в по-стари гори през юли и август. Представителите на род *Prionus* се различават ясно от другите представители на подсемейство Prioninae в България, по ясно видимите три остри зъба на страните на преднегръба. Двата вида се различават най-лесно по структурата на надкрилията. При *Prionus coriarius* надкрилията са грубо набръчкани и с три ясни надлъжни ребра, докато при *Prionus besicanus* са почти гладки, с едва различими ребра.

ЗАПЛАХИ:

Намаляването на мъртвата дървесина, възникване на пожари.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Спада към видовете за първа оценка. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и летящите и пълзящи екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи отмиращи или мъртви дървета, отсечени или паднали дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре и внимателно микрохабитатите. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване

3. АЛПИЙСКА РОЗАЛИЯ (ROSALIA ALPINA), СЕМ. CERAMBYCIDAE (СЕЧКОВЦИ)

Природозащитен статус:

България: ЗБР – II, III
Международен: HD – II, IV;
IUCN – VU; IUCN European
Red List of Saproxylic Beetles –
LC; BC – II; CORINE

Разпространение:

Широко разпространен в цялата страна, от 0 до 1500 m. Предимно в планините, но и по Черноморието.

Описание на вида:

Възрастното е с размери 1,5–3,8

cm. Главата е удължена, преднегръбът е закръглен, с чифт насочени нагоре шипове на страните, надкрилията са удължени с паралелни страни. Основният цвят на окраската е светлосин. На предния край на преднегръда има черно петно, а на надкрилията – черна напречна препаска през средата и два чифта петна – едно в основата и едно на върха на елитрите. Антените са 11-членести, като членчета 3–8 имат на върха снопче от черни четинки. Полов диморфизъм: антените на мъжките са 1,5–2,0 пъти по-дълги от дължината на тялото, при женските те едва надминават дължината на елитрите. Обитава стари широколистни гори. Развива се предимно по бук, но също по Carpinus, Fraxinus, Ulmus, Acer, Alnus, Castanea, Crataegus, Juglands, Larix, Quercus, Salix и Tilia. Предпочита места с просвети, огрени от слънцето. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниещата дървесина на стари живи или мъртви дървета и се хранят с нея. Възрастното лети през юли–август. Активно е през деня, като през слънчевите часове на деня се наблюдава върху кората на дървета. Яйцата се отлагат в цепнатините на кората. Цикълът на развитие е 3–4 години. Няма близки видове.

ЗАПЛАХИ:

Намаляването на мъртвата дървесина, изкореняване на оставащите пънове, възникване на пожари.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Спада към видовете за първа оценка. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и летящите и пълзящи екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи отмиращи или мъртви дървета, отсечени или паднали дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре и внимателно микрохабитатите. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни

дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

4.ГОЛЯМ БУКОВ СЕЧКО MORIMUS ASPER FUNEREUS (MULSANT),

СЕМ. CERAMBYCIDAE (СЕЧКОВЦИ)

Природозащитен статус

България:

ЗБР –ЗБР – II

Международен: HD – II;
IUCN Red List of Threatened
Species – VU; CORINE

Разпространение:

Широко разпространен вид в
цялата страна, от 0 до 2000 m.

Описание на вида:

Възрастните бръмбари могат

да достигнат до 4 cm, но има и по-дребни екземпляри. Надкрилията им са покрити плътно със сиви власинки, които придават сивия им цвят, както и с черни власинки, които образуват черни кръгли петна. Антените на мъжките са добре развити и надвишават дължината на тялото. При женските антените не достигат до върха на надкрилията. Бръмбарите са безкрили и не могат да летят, което обуславя слабите им разселителни възможности. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развиват се в гниеща, влажна дървесина (стволове, трупи, дънери, пънове, кори от дървета), лежаща на земната повърхност, най-често на дъб, бук, тополя, кестен, ела. Възрастните бръмбари се срещат през април–септември в купчини от отсечени трупи. Женските снасят яйцата си в мъртва дървесина с кора, с предпочитание към по-големи дънери или трупи. Ларвите се развиват под кората, където се хранят със сърцевината на дървесината. Пикове в числеността на големия бук сечко през първата половина на май и втората половина на юни предполагат развитие на 2 поколения през годината. Бръмбарите са активни привечер и през ранните часове на нощта (между 20 ч. вечер и 3 ч. сутрин), но много често могат да се наблюдават и през деня, на сенчести и относително хладни места. Цикълът на развитие е 2–3 годишен. Показва много широка способност за адаптация към различни надморски височини, типове гора и климатични условия. Може да бъде сбъркан с близкия до него вид от род *Lamia*– *Lamia textor* (Linnaeus), но при нея напълно липсват типичните тъмни петна на надкрилията. В България се срещат няколко подвида от род *Morimus*, според някои автори – *M. asper asper*, *M. asper funereus* и *M. asper verecundus* (Faldermann), както и още един близък вид – *Morimus orientalis* (Reitter). Поради изключително практичната насоченост на определителя, близката екология и природозащитно значение, няма да бъдат описвани разликите между посочените подвидове и видове.

ЗАПЛАХИ :

Намаляването на мъртвата дървесина, изкореняване на оставащите пънове, възникване на пожари.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Спада към видовете за първа оценка. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и пълзящите екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи отмиращи или мъртви дървета, отсечени или паднали дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре и внимателно микрохабитатите. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

ПЕПЕРУДИ

1. ГЛОГОВА ТОРБОГНЕЗДНИЦА ERIOGASTER CATAX (LINNAEUS, 1758), СЕМ. LASIOCAMPIDAE (КОПРИНОПРЕДИ)

Природозащитен статус: България: ЗБР – 2 и 3, Международен: HD – II и IV; Бернска конвенция II; IUCN – DD.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:

Цяла България. Среща се из цялата страна от 0 до 1000 m н.в.

ОПИСАНИЕ НА ВИДА :

Сравнително едра нощна пеперуда (32– 46 mm с разперени криле) с масивно мъхесто тяло. Предните криле са жълтеникаво-охрени с по-светла към тялото и по-тъмна към края на крилетата част, като двете части са отделени една от друга с по-светла ивичка. В средата на предното крило има голяма кръгла бяла точка с тъмен кант. Задните криле са едноцветни, жълтеникаво-охрени. Антените и при двата пола са двойно гребенести, като при женските ламелите са значително по-къси. Лети нощем през септември–октомври и се привлича от светлинни източници. Ларвите се хранят с дива круша

(Pyrus), трънка (Prunus spinosa), глог (Crataegus), дъб (Quercus), топола (Populus). Гъсениците са мъхесто-космати, тъмни, с тънка начупена бяла странична ивица и голямо светло гръбно петно на всеки сегмент. Яйцата са покрити с фини косъмчета, които женската отделя при яйцепологането. Ларвите живеят групово в паяжинно гнездо от началото на април до края на май. Какавидират в почвата в яйцевиден симетричен пашкул. Зимуват яйцата.

ЗАПЛАХИ:

Прочистването от храсти на пасища и тревисти местообитания, както и опожарявания. Опазване на храстовата растителност и подлеса. Пожари. Подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове. Използване на инсектициди.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ:

Лимитиращ фактор е прочистването от храсти на пасища и тревисти местообитания, както и опожарявания. Опазване на храстовата растителност и подлеса. Забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Уловът на възрастни екземпляри се осъществява със светлинни ловилки нощем. Използват се силни живачни лампи и лампи със специален спектър на светлинни ловилки тип „палатка“, захранвани от генератор с 220V електричество. Ловилките се поставят на 200–250 m една от друга, за да покриват по-голяма площ и да не се конкурират. Желателно е да са на места с различна експозиция. Ловилките се проверяват периодично през цялата нощ и за последно рано сутрин. Ловилките и лампите се слагат по топли припечни поляни с единични дървета или в покрайнините на просветни дъбови гори с хранителните растения – дива круша, трънка, глог, топола през септември–октомври. Проверката на ловилките става рано сутрин преди изгрев. Отчита се броят индивиди. През април и май се провежда мониторинг по трансект от 1 km за регистрация на гнездата на ларвите.

2. DIOSZEGHYANA SCHMIDTII SEM. NOCTUIDAE (НОЩЕНКИ)

Сравнително дребна нощна пеперуда (24–30 mm с разперени криле). Среща се почти във всички части на страната, с изключение на Югозападна България, Западните Родопи и Добруджа. В планините се среща до към 900 m н.в. В ДГС се среща в покрайнините на просветни дъбови гори с Acer

tataricum и Acer campestre.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ОПАЗВАНЕ И ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване. Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита; забрана за използване на инсектициди.

ЗАПЛАХИ:

Почистване от храсти на пасища и тревисти местообитания. Извършване на голи сечи, опожаряване и използване на пестициди. Подмяна на широколистните насаждения с иглолистни и несвойствени видове. Използване на инсектициди.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Уловът на възрастни екземпляри се осъществява със светлинни ловилки нощем. Използват се силни живачни лампи и лампи със специален спектър на светлинни ловилки тип „палатка“, захранвани от генератор с 220V електричество. Ловилките и лампите се слагат по топли припечни поляни с единични дървета или в покрайнините на просветни дъбови гори с хранителните растения – дива круша, трънка, глог, тополя през септември–октомври. Проверката на ловилките става рано сутрин преди изгрев. Отчита се броят индивиди.

3. ЧЕТИРИТОЧКОВА МЕЧА ПЕПЕРУДА (*EUPLAGIA QUADRIPUNCTARIA*)

Едра и лесна за разпознаване красива нощна пеперуда (50–62 mm с разперени криле). Среща се в цялата страна, в планините до към 1900 m н.в. Пеперудата лети и се храни предимно денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите. Среща се на територията на цялото стопанство.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ОПАЗВАНЕ И ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване. Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за отводнявания и промяна на хидрологичния режим; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

ЗАПЛАХИ:

Почистване от храсти на пасища и тревисти местообитания. Извършване на голи сечи, опожаряване и използване на пестициди. Подмяна на широколистните насаждения с иглолистни и несвойствени видове. Използване на инсектициди.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ:

Уловът на възрастни екземпляри се осъществява със светлинни ловилки нощем. Използват се силни живачни лампи и лампи със специален спектър на светлинни ловилки тип „палатка“, захранвани от генератор с 220V електричество. Ловилките и лампите се слагат по топли припечни поляни с единични дървета или в покрайнините на просветни дъбови гори с хранителните растения – дива круша, трънка, глог, тополя през септември–октомври. Проверката на ловилките става рано сутрин преди изгрев. Отчита се броят индивиди.

ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ

1.ПЪСТЪР СМОК (ELAPHESAUROMATES)

Природозащитен статус:

В България: Червена книга – застрашен (EN); ЗБР – Приложения II и III, Международен: Бернска конвенция – Приложение II; HD – Приложения II и IV.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ:

Тракийска низина и на изток до Айтооска планина, Източни Родопи, Сакар, Девентски възвишения, Странджа, Дунавската равнина, Добруджа, Камчийска и Еминска планина.

ОПИСАНИЕ:

Пъстрият смок има най-дебелото тяло в сравнение с останалите смокове, срещащи се в България. Максималната дължина, която достига, е 1,70 m. При възрастните гърбът е светложълт, понякога с леко оранжев оттенък. На всяка от люспите по гърба има по едно голямо напречно тъмно (почти черно) петно. Петната по гърба силно контрастират на светложълтата основа и му придават ясно изразен петнист вид. От горната страна на главата имат V-образно тъмно петно, а под него, от окото до задния ъгъл на устата, има по една тъмна ивица от двете страни. Коремът е със същия жълтеникав цвят като основния на гърба – обикновено е без петна, по-рядко с малки петънца. Окраската при младите е почти същата като при възрастните. При тях гърбът е сиво-жълтеникав с големи напречни тъмни петна и през първата си година не могат да бъдат различени от тези на ивичестия смок.

ЖИЗНЕНА ДЕЙНОСТ:

Видът не е отровен. При безпокойство може да ухапе, но е безопасен за човека! Дневно активен вид. Убива жертвата, като се увива около нея и я задушава. Храната му се състои предимно от птици, яйца, гризачи, земеровки, малките на зайци и други не много едри бозайници, по-рядко гущери. Често се катери по дървета, навлизайки в гнезда и хралупи, но ловува и на земята, като влиза в дупки на гризачи под земята.

Размножителният период е през месец май, като женската снася между 4 и 15 яйца през края на юни или началото на юли. Малките се излюпват към края на август и са с дължина на тялото около 20 см. Половата зрялост настъпва на третата или четвъртата година.

МЕСТООБИТАНИЯ:

Обитава открити пространства, покрити с тревна растителност, пасища, захрастени участъци, разредени широколистни гори, понякога и влажни места покрай реки, блата и водоеми. Благоприятстващо обстоятелство за навлизането му в горите е наличието на храсти в граничните зони между горите и откритите участъци.

ЗАПЛАХИ:

Събиране, местене или убиване на индивидите от вида. Разораване на опожарени територии. Почистване на храстите в екотонните зони.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разоравя опожарената територия. Да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти.

2.ШИПОБЕДРЕНА КОСТЕНУРКА (TESTUDO GRAECA)

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

В Б Червена книга – застрашен (EN); ЗБР – Приложения II и III Международен: IUCN – NT; CITES – Приложение II; Бернска конвенция – Приложение II; НВ – Приложения II и IV

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ:

Видът се среща в цялата страна, с изключение на високите планини, като Снимка: © Георги Попгеоргиев Рила, Пирин, Западни Родопи, високите части на Стара планина и Витоша (с изключение на една изолирана популация при Долна Диканя). Като цяло, в Северна България се среща сравнително рядко в сравнение с южната част на страната. С найвисока численост са популациите в Източни Родопи, Странджа, Сакар и Петричко-Санданската котловина. Горната граница на разпространение на вида е до около 1450 m н.в.

ОПИСАНИЕ:

Черупката (коруба) достига 36 cm, но най-често е 15–25 cm. Има три основни белега, които разграничават двата вида сухоземни костенурки, срещащи се в България. 1. При шипоопашатата костенурка опашката завършва с рогов шип (при шипобедрената опашката няма шип, а има по един шип на всяко от бедрата на задните крака). 2. Задният край на черупката над опашката има две щитчета (за разлика от шипобедрената костенурка, при която то е само едно) – това обаче не се смята за сигурен диагностичен белег. 3. Редицата от 5-те централни щитчета от главата към опашката на горната част на черупката имат характерна форма. При шипоопашатата костенурка те са дълги и тесни спрямо последното щитче (особено третото). При шипобедрената костенурка всяко едно щитче от този ред е по-широко, отколкото дълго. Женските костенурки са по-едри от мъжките и черупката от долната страна е плоска, докато при мъжките има лека вдлъбнатина, която помага на мъжкия да се задържи върху женската при копулация. Тъй като и двата вида сухоземни костенурки, срещащи се в България, са включени в приоритетните за опазване видове в сертифицираните гори, за нуждите на горските стопанства е достатъчно дори само констатиране на представител от групата, без точното му определяне до вид.

ЖИЗНЕНА ДЕЙНОСТ:

Дневно активен вид. През най-горещите месеци пладнува скрит на сянка в гората или под някой храст, докато през пролетта и есента е активен почти целодневно. Предимно растителнояден вид, но яде същоокапали плодове, а понякога с растителната храна поглъща и дребни безгръбначни животни. Размножителният период е през април–май, а понякога се наблюдава през късното лято. От май до юли женските снасят на 2–3 пъти по 4–5 бели яйца, които заравят в дупки, изкопани на сухи припечени места. Яйцата са леко продълговати, с размери 36–38 mm на 28–32 mm. Малките се излюпват след 100 до 120 дни. Костенурките през зимата не са активни. Есента се заравят в пръстта на дълбочина от 30 до 90 cm на сухи, обикновено южни склонове. През началото на април се заравят и отново излизат на повърхността.

МЕСТООБИТАНИЯ:

Места с хълмист релеф, обраснал с храсти ниски разредени гори. Найвисока е плътността на популациите в районите с храсти и разредени гори в нископланинския пояс в Южна България. Този вид е по-тясно свързан с гората, за разлика от шипобедрената сухоземна костенурка.

ЗАПЛАХИ:

Събиране, местене или убиване на индивидите от вида. Пожари и разораване на опожарените територии. Почистване на храстите в екотонните зони.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разоравя опожарената територия. По възможност да се оставят подотдели с подлес

периферията на горските масиви. Екотонните (зони между гората и откритите пространства) зони да не се почистват от храсти.

3.ШИПООПАШАТА КОСТЕНУРКА (*TESTUDO HERMANNI*)

ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУС:

В България: Червена книга – застрашен (EN); ЗБР – Приложения II и III, Международен: IUCN – VU; CITES – Приложение II; Бернска конвенция – Приложение II; HD – Приложения II и IV

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ:

Видът се среща в цялата страна, изключение на високите планини, като Рила, Пирин, Витоша, Западни Родопи, Стара планина, на северозапад от линията гр. Никопол – с. Главаци (Врачанско) и Кюстендилско. Като цяло, в Северна България се среща сравнително рядко в сравнение с южната част на страната. С най-висока численост са популациите в Източни Родопи, Странджа, Сакар, по долината на река Струма до гр. Земен. Горната граница на разпространение на вида е около 1300 m н.в.

ОПИСАНИЕ:

Черупката достига до 39 cm, но най-често е 18– 25 cm. Има три основни белега, които разграничават двата вида сухоземни костенурки в България. 1. При шипобедрената костенурка опашката няма шип, а има по един на всяко от бедрата на задните крака (докато при шипоопашатата на задната част на бедрата няма шипове, а има на опашката). 2. Задният край на черупката над опашката има едно щитче (за разлика от шипоопашатата костенурка, при която са две) – това обаче не се смята за сигурен диагностичен белег. 3. Редицата от 5-те централни щитчета от главата към опашката на горната част на черупката имат характерна форма. При шипобедрената костенурка всяко едно щитче от този ред е по-широко, от-колкото дълго. При шипоопашатата костенурка те са дълги и тесни спрямо последното щитче (особено третото). Женските костенурки са по-едри от мъжките и черупката от долната страна е плоска, докато при мъжките има лека вдлъбнатина, която помага на мъжкия да се задържи върху женската при копулация. Тъй като и двата вида сухо-земни костенурки, срещащи се в България, са включени в приоритетните за опазване видове в сертифицираните гори, за нуждите

на горските стопанства е достатъчно дори само констатиране на представител от групата, без точното му определяне до вид.

ЖИЗНЕНА ДЕЙНОСТ:

Дневен вид. През най-горещите месеци пладнува, скрит на сянка в гората, под някой храст, или мигрира в крайречни и горски долове, докато през пролетта и есента е активен почти целодневно. Извършва по-далечни миграции в сравнение с шипоопашатата костенурка. Предимно растителнояден вид, но яде също и окапали плодове, а понякога с растителната храна поглъща и дребни безгръбначни животни. Размножителният период е през април–май, а понякога се наблюдава през късното лято. От май до юли женските снасят на 1–4 пъти по 3–7 бели яйца, които заравят в дупки, изкопани на сухи припечни места. За разлика от шипоопашатата костенурка, яйцата са почти кръгли, с размери 34–37 mm на 29–33 mm. Малките се излюпват след 70 до 120 дни. Полова зрялост настъпва след осмата година при мъжките и след десетата при женските. Костенурки-те не са активни през зимата. Есента се заравят в пръстта на дълбочина от 30 до 90 cm на сухи, обикновено южни склонове. През началото на април се заравят и отново излизат на повърхността.

МЕСТООБИТАНИЯ:

Открити тревни места с хълмист релеф, обраснал с храсти и ниски разредени гори. Най-висока е плътността на популациите в крайните райони на широколистните гори, в разредените дъбови гори и тревисти места с рядка храстова растителност. Среща се и по крайбрежни пясъчни дюни в близост до широколистни гори.

ЗАПЛАХИ:

Събиране, местене или убиване на индивидите от вида. Пожари и разораване на опожарените територии. Почистване на храстите в екотонните зони.

МЕРКИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРАТА:

Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разоравя опожарената тери-тория. По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните (зони между гората и откритите пространства) зони да не се почистват от храсти.

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ, НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНДШАФТИ, ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, трябва да имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

Заплахи:

Намаляване на лесистостта на територията. Изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси. Нарушаване целостта или намаляване на общата територия на горския ландшафт.

За ТП ДГС Стара Загора отдели и подотдели, които попадат попада във ВКС 2:

1-53, 55-84, 87-141, 145, 155-170, 199-224, 228-374, 431, 457-477, 479, 481-485, 489, 702, 705-706, 712-714, 716, 718, 720

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 2

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на процента на лесистост на ДГС Стара Загора.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особенностите на конкретното насаждение – дългосрочно-постепенни сечи (постепенно-котловинна, групово-постепенна и неравномерно-постепенна).

3. Най-малко 5% от територията на горскостопанската единица трябва да бъдат отделени за осигуряване на гори от основно представените горскодървесни видове, които са във фаза на старост (Old-growth forests).
4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържат определено количество мъртва дървесина в насаждението (10% от запаса), дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване - постепенно-котловинна, групово-постепенна и неравномерно-постепенна.
6. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав освен в случаите когато:
7. 1. След големи природни нарушения територията е оставена на естествената сукцесия.
8. 2. Целта на стопанисването на насаждението е възстановяване на коренни видове.
9. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. Да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение на територията на ДГС Стара Загора.
10. Да не се допуска изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси.
11. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията. При планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на организмите – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.
12. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение.
13. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и лесистост.
2. Мониторирането се извършва всяка година по документи и снимки. Да се използват действащите лесоустройствени проекти, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, стопански планове и т.н.
3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.
4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, касаещи някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконна сеч, разработване на мини, неустойчиво земеделие и др.
5. Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки когато е възможно.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ ИЛИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ ИЛИ РЕФУГИИ.

ГВКС представляват всички ГТ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ЛУП на ТП ДГС „Стара Загора”. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към *Приложение 4* на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС „Стара Загора” са идентифицирани 3 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.69 Moesian [Fagus] forests

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по-висока въздушна и почвена влажност. Почвите са кафяви горски (*Cambisols*) и по-рядко канелени горски (*Chromic Cambisols*) и рендзини (*Rendzic Leptosols*). Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габърови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В по-ниските участъци съедификатори са предимно дървесни видове с южен произход и разпространение - *Acer hyrcanum*, *Corylus colurna*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Sorbus torminalis* и *Tilia tomentosa*. Храстов етаж обикновено не е формиран. По-често се срещат единични храсти от *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Rosa arvensis*, *Rubus hirtus*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*. Общото покритие на тревния етаж варира в широки граници в зависимост от покритието на дърветата и се характеризира с мозаична структура. Най-често се формират микрогрупировки с преобладаване на следните видове: *Aremonia agrimonoides*, *Dentaria bulbifera*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium odoratum*, *Luzula forsteri*, *Melica uniflora* и *Sanicula europaea*. Други видове с висока срещаемост са *Dryopteris filix-mas*, *Hedera helix*, *Lamium galeobdolon*, *Melissa officinalis*, *Mycelis muralis*, *Piptatherum virescens*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*,

Potentilla micrantha, *Sanicula europaea*, *Tamus communis*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana* и *V. riviniana*. Присъствието на *Glechoma hederacea*, *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger* и *Physospermum cornubiense* е указателно за термофилния характер на този тип букови гори. Характерен е и пролетният синузид от *Arum maculatum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Helleborus odoratus*, *Lathyrus niger*, *Physospermum cornubiense* и др. (Димитров 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р България том. 3 Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание” (Бисерков и др. /ред./ 2011).

На територията на ДГС „Стара Загора” местообитанието е установено в отдели: 32 х, 39 а, 266 е, 266 ж, 270 ж, 292 з, 293 о, 293 п, 294 в, 295 в, 295 е, 295 п, 297 в, 297 г, 315 з, 322 б, 322 л, 345 г, 352 е, 352 т.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

При извеждане на възобновителни мероприятия е необходимо да се премине от краткосрочно-постепенни към дългосрочно постепенни сечи – неравномерно-постепенна и групово-постепенна. Възобновителният период е между 40 и 60 години, като интензивността на отделните намеси е в рамките на 20-25%. Не се маркират за сеч дървета с хралупи, а също и т.нар „дървета баби“. Оставят се „острови на стара гора“ с площ 10%. Насаждения, в които е приложена краткосрочно-постепенна сеч и склопеността е 0,3-0,4 окончателната фаза не се извежда. При извеждане на отгледните мероприятия се прилага върхов или комбиниран с върхов уклон метод, при което се толерират и единично срещащи се дървесни видове. Препоръчва се прилагането на „Система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина“ (Заарландски метод).

G1.7C4 Thermophilous [Tilia] woods

Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. Освен основният вид, в дървесния етаж участват *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. robur*, *Quercus frainetto*, *Q. petraea* agg., *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *A. tataricum*, *Sambucus nigra*, *Sorbus torminalis*, *Tilia cordata*. В липовите гори няма развит храстов етаж. В някои съобщества сравнително често се среща *Staphylea pinnata*, Други

хрстови видове, които участват в състава на липовите гори, са *Berberis vulgaris*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*. Тревната покривка е с ниско покритие, като по-често се срещат *Arum maculatum*, *Buglossoides purpureoerulea*, *Dactylis glomerata*, *Hedera helix*, *Geum urbanum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Ruscus aculeatus*, *Ruscus hypoglossum*, *Asperula taurina*, *Carex pilosa*, *Cephalanthera damassonium*, *Lilium martagon*, *Limodorum abortivum*, *Platanthera chlorantha*, *Stellaria holostea* и др. Характерно е масовото развитие на пролетни ефемероиди (*Anemone ranunculoides*, *Convallaria majalis*, *Corydalis bulbosa*, *C. solida*, *Ranunculus ficaria*, *Gagea minima*, *Galanthus elwesii*, *Helleborus odorus*, *Isopyrum thalictroides*, *Lamium galeobdolon*, *Polygonatum latifolium*, *Pulmonaria officinalis*, *Scilla bifolia*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana*), които на места формират кратковременен етаж с покритие до 80 % (Цонев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на Р. България том. 3 Местообитания с категория “застрашено местообитание” (Бисерков и др. /ред./ 2011) .

На територията на ТП ДГС „Стара Загора” местообитанието е установено в отдели: 60 б, 70 в, 70 г, 72 е, 72 о, 75 б, 75 в, 75 г, 75 д, 76 д, 76 ж, 76 с, 76 т, 77 б, 78 н, 87 а, 87 б, 87 в, 87 г, 88 а, 88 б, 88 в, 88 г, 91 а, 91 б, 91 в, 94 а, 95 е, 95 и, 95 н, 96 б, 96 в, 96 г, 96 д, 97 б, 98 в, 98 л, 98 м, 98 н, 99 б, 99 г, 99 д, 99 и, 99 м, 100 ч, 101 н, 102 л, 150 а, 150 б, 160 г, 161 д, 161 з, 162 б, 162 в, 162 г, 165 а, 165 д, 169 ч, 169 щ, 169 я, 170 щ, 200 л, 200 м, 201 ж, 205 ч, 205 щ, 210 е, 210 ж, 211 г, 211 д, 211 к, 211 с, 213 в, 217 г, 232 п1, 232 р1, 244 я, 465 д1, 465 е1, 718 ж, 718 п, 718 у, 718 ц, 718 ч, 718 д1, 718 ж1, 718 л1, 718 о1.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В насажденията в добро състояние се препоръчва да се удължи турнуса на сеч. Лесовъдските мероприятия трябва да подпомагат създаването на смесени насаждения. Необходимо е, отгледните мероприятия да се извършват навреме, за да се подобри устойчивостта и качествените показатели на младите насаждения.

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

Строг контрол при събирането на цветовете за стопански цели и недопускане на сечта на клони и цели дървета за тази цел.

G1.76A41 Stranja [*Primula rosea*] (*Quercus polycarpa*)

Чисти и смесени гори на източен горун (*Quercus polycarpa*) в Странджа и

Източна Стара планина

Дъбови гори с участието на зимен дъб, благун, цер

Да не се извършват голи сечи в тези съобщества и да се ограничава максимално пашата на домашни животни в тях. Трябва да се увеличи делът на сечите с дълъг възобновителен период, с оглед формиране на неравномерна пространствена структура и разнообразен видов състав. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме, за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на дъбовите съобщества. Приоритетно да се запазят равнинните дъбови гори, които се явяват естествени острови на биоразнообразието в равнините . Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н. Приоритетът при стопанисването на издънковите дъбови гори, да бъде тяхното превръщане в семенни. Прекратяване на реконструкциите на нископродуктивни месторастения и даване приоритет на естествената растителност и сукцесионни процеси. Този тип гори са силно уязвими от антропогенна намеса и не трябва да им се поставят дървопроизводителни цели. Да се даде предимство на естественото възобновяване, а при залесяване да се използват местни видове и произходи. Предприемане на мерки свързани с подобряване на охраната на горите. Не се препоръчва намаляването на териториите с цел инфраструктурни и други проекти, увеличаване на земеделските земи и т.н.

Отдели и подотдели:

6 в, 6д, 6 л, 7 а, 7 д, 7 е, 12 м, 13 в, и, о, 14 б, 17 в, 47 б, 52 г, 53 ц1, 53 д2, 53 п1, 173 н, 203 д, 263 б, 264 а, 265 ж, 439 в1, 439 а1, 486 о, 486 п, 486 и, 486 л, 486 к, 405 к, 405 е

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и

таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

Горите във фаза на старост се характеризират с наличие на стари живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид; дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони; дървета с хралупи; стоящи и паднали едроразмерни мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане. В голямата си част тези насаждения имат неравномерна пространствена и възрастова структура.

Необходимо е на най-малко 5% от площта на ГСЕ се определя като гори във фаза на старост, в които не се допуска човешка намеса. Препоръчително е те да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по-малко от 40 ha. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост определените насаждения трябва да се остави на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50 от ГФС/. Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики, на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

На територията на ТП ДГС „Стара Загора” гори намиращи се във фаза на старост или притежаващи потенциал за превръщането им в такива са установени в отдели:

1б,2а,2д,2ж,2л,2м,3а,3д,3к,3о,3х,3ч,3я,3а1,4б,4л,4р,4т,4у,4ф,4ф1,4д2,4с1,4х,4н1,4с,4р1,5г,5л,5м,6р,6з,7к,8д,9е,10и,10л,10с,14д,14и,14е,14з,15в,15ж,15а,15г,15е,17б,17

а,42а,48и,48б,48з,49е,49а,49в,49и,49г,50д,52с,53ю1,53щ,201д,229а,229п,227в,230а,486
м,490р,490с,142в,142е,142о,142п,142ч,143е,144а,144б,144в,144г,144к,144л,144м,144о,
144п,144р,145б,145г,145д,145з,145и,490т,55б,59а,59б,59г,59ж,68ю,68ж,66з,69т,93к,106
б,123г,146ж,156б,156р,164з,172н,203д,204с1,225а,225б,227г,258б,259а,259б,259в,259г,
202и,250ч,276д,276е,276и,277в,306ж,337г,423ш,445е,463т,465а,467ш,474б,474ф,
475о,476ж,477б,611ц,713з,726в,726и,731г,731о,12о,12п,16г,18б,18а,22а,22д,22г,22б,22
в,95з,95т,145а,20р,21ц2,24т,27в,34в,34г,39с,44ф,61и,66м,66о,68к,73з,74б,80ш,81д,84а,
84о,88д,92в,95у,95ц,99ф,106а,108н,109ц,111ц,111а1,112я,121а,124г,124ж,
124з,125в,125ж,126ж2,132е,132к,133р,135ж,139з1,139к1,143з,143м,143о,143т,143х,159
з,159и,164и,170д,203к,204з2,221а,221л,252в1,253ш,254ф,264е,277г,278г,279а,279б,279
в,280а,280е,280з,281а,283н,284к,296в,300л,309а,310а,311и,311л,312г,314п,314ш,334в,
335е,335з,336в,337а,337ж,353з,358к,359е,360м,361с,362м,363д1,364и,371д,372е,373е,
374в,374е,482в1,483в,702и1,720д,720ж,720з,171а,171х,726и,731г,731о,201д,229а,229п,
227в,230а,486м,490р,490с,297г,94з,154б,439е

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост (ГФС) определените насаждения трябва да се оставят на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от ГФС/.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторинга на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя може да се провежда веднъж или повече годишно, ако е

необходимо сезонно отчитане, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.

2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.
3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.
5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановете за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

Заплахи:

Промяна на териториите с цел инфраструктурни и други проекти. Слаба охрана на горите. Залесяване на видове с чужд произход. Да се запазват насажденията, които са достигнали „фаза на старост“ и да се ограничат стопанските дейности при управлението на ендимичните съобщества.

Естествено за този вид насаждения заплахата представляват едроплощните природни нарушения /пожари, наводнения, ветровали, свлачища, ка ламитети и др) След подобни явления риск може да представляват несъобразените лесовъдски мероприятия като:

За низинните и равнинни върбово – тополови гори изсичането на естествени видове чрез гола сеч при почистване на речните корита и изпълнение на инвестиционни проекти в непосредствена близост до водни течения. Това води до допълнителен риск и за водните растителни и животински видове.

Риск е извеждането на лесоходски мероприятия на стръмните места и дълбоките долове за бука, провеждането на възобновителни сечи в горите от космат дъб, ниския турнус за смесените гори с преобладаване на зимен дъб, унищожаване на липови насаждения при събиране на цвят със стопанска цел и др.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО /НЕЗАМЕНИМО/ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ. ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП ДГС „Стара Загора” са представени типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от лесоустройствения проект и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП ДГС „Стара Загора” са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ТП ДГС „Стара Загора” в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайна зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно - битови нужди (по ЛУП 2016 год. и данни от ТП ДГС „Стара Загора“)

Обособени са следните вододайни зони:

Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ДГС Стара Загора ДГС Стара Загора	Отдели
Вододайна зона група Оборище	№176ф-ц;177-179цели;180а-е,1-9;181-183цели;184а-г,1,2 – площ 420,9ха
Вододайна зона р.Морулей	№223-242цели;268с,т,ц,ч,2; -площ 1129,9ха
Вододайна зона р.Златовица	№305;306а-з,1,2;307а-г,1,2;308;309;310а-е;311;312;313а-д,1-8;314 площ 506,7ха
Вододайна зона р.Рогочовец	№319а-г,1,2;320;321а-з;322а-е;323;324а-з,1,2;325а,б; площ314,1 ха
Вододайна зона Бунайски масив	№315;317;318з-л,2;327г-е,3;328;333;334в-д;336цял;344;345а-в,д,1,3-6;347;366;372;392; площ 3116,6ха
Вододайна зона р.Стрелченска Луда Яна	№467а,1;469-472 цели – площ 243,9 ха
Вододайна зона Банковски дол	№641-644 цели – площ304,6 ха
Вододайна зона Елшица	№647-651 цели – площ 318,0 ха

Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ТП ДГС „Стара Загора”	Отдели	Площ, ха
Вододайни зони	608 и-о;5-10;	26,7 (24.7-залесена, 2,0 - незалесена)
Каптажи		
гр. Ст. Загора	63 б, г; 82 в	36,7
с. Борилово	до 40 х	2,1
с. Бр. Кунчеви	360 1	17,2
с. Дълбоки	302 5	0,1
с. Искрица	441 к	3,1
с. Казанка	113 л	0,2
с. Кирилово	до 709 д	16,5
с. Колена	254 х	14,7
с. Ловец	727 д, 4, 6	1,6
с. Лясково	до 156 м	4,1
с. Ново село	30 х; 31 х; до 28 п	5,5

с. Оряховица	до 309 6, 5; 336 7	40,8
с. Памукчии	195 1	0,2
с. Пряпорец	до 713 о	6,8
с. Руманя	Между 361 11 и 373 5	26,1
с. Старозагорски Мин. бани	до 26 у	0,8
с.Остра могила	483 а	0,3

Заплахи:

Неспазване на забраните по заповедите за определянето на санитарно-охранителните зони. Провеждане на голи сечи и допускане намаляване на пълнотата на насажденията във водосбора под 0,5, както и увеличаване над 0,8.

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса в посочените насаждения:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора – не се прилагат голи и краткосрочно-постепенни сечи;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;
- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание при планиране и провеждане на дейностите, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.
4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите .

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.2. ГОРИ ОТ РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ВОДОСБОРА

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метровата ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ГТ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ТП ДГС "Стара Загора" са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4 и 6, от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.4 на територията на ТП ДГС „Стара Загора“: 36 ж1, 54 к, 74 ж1, 95 в, 98 а, 98 в, 139 о, 139 х, 139 ш, 140 к, 142 ц, 146 а, 146 б, 146 ч, 146 ш, 148 о, 155 г, 169 д, 169 к, 376 е, 376 и, 376 к, 376 л, 379 л, 379 м, 379 п, 381 а, 381 в, 381 г, 381 з, 381 и, 389 и, 389 л, 389 м, 389 о, 389 п, 389 р, 392 а, 392 б, 392 н, 392 о, 426 в, 439 и, 439 с, 439 т, 439 у, 439 ф, 439 ц, 439 ш, 439 ю, 439 а1, 439 г1, 439 д1, 439 ж1, 439 з1, 721 а.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.6 на територията на ТП ДГС „Стара Загора“: 146 ш, 378 15, 380 а, 380 б, 381 2, 381 а, 381 в, 381 г, 381 д, 381 е, 381 з, 381 и, 389 и, 389 к, 389 л, 389 м, 389 н, 389 о, 389 п, 389 р, 392 1, 392 2, 392 3, 392 6, 392 а, 392 б, 392 к, 392 н, 392 о, 392 п, 392 р, 392 с, 392 щ, 393 4, 426 в, 491 10, 491 6, 491 7, 491 8, 491 р, 491 с, 491 т, 491 у, 726 3, 726 д, 726 е, 726 ж, 930 ю.

Заплахи за горите представляващи ВКС 4.2.

Всички рискове отнасящи се за ВКС 2 и 3 се отнасят и за тези ВКС , като допълнителен риск тук е оставянето на нарушените от стопански дейности терени- невъзстановени.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.2

1. Провеждането на стопанска дейност трябва да се извършва съобразно Правилника за определяне, устройство и стопанисване на горите и териториите със специално предназначение. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с поддържане и подобряване на ВКС 4.2.

3. За насажденията с ВКС 4.2.4 са в сила всички мерки, които са посочени за съответните насаждения, посочени във ВКС 3 за типа Крайречни заливни гори, доминирани от бяла върба.

4. В насажденията, формиращи защитната ивица около големите реки могат да се посочат следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ За намаляване повърхностния воден отток да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора – не се провеждат голи и краткосрочно-постепенни сечи;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия с подходящи местни видове за увеличаване лесистостта на водосбора;
- ✓ В насаждения с влошени структурни параметри и устойчивост да се планират и прилагат възстановителни мероприятия;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5;

- ✓ Забрана за използване на голи сечи, освен в интензивните топови култури, като след сечта е необходимо залесяване на площта в максимално кратки срокове;
 - ✓ След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);
5. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.
 6. Поради опасността от ерозия, трябва да се използват технологични схеми и техника, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина.
 7. След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);
 8. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията, предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.2

В мониторинга на ВКС 4.2. се включват параметри като здравословно състояние на гората, наличие и интензивност на ерозионните процеси, промени в структурата и състава на насажденията, количество и структура на мъртвата дървесина. Като допълнение се организира мониторинг на параметри, характеризиращи водорегулационните функции на гората, като динамика на лесистостта, ерозионните процеси, степен на повреди по крайречната растителност и др.

За определяне на отклонения в функционалността на тези гори може да се използва мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

- 1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редени, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;**
- 2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,**

3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

От ГТ, включени на територията на ТП ДГС „Стара Загора“ за тази консервационна стойност се покриват с определението по т.1 и 2.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.3.1 на територията на ТП ДГС „Стара Загора“: 35 к, 59 з, 60 г, 81 ж, 148 1, 209 а, 209 б, 209 г, 213 я, 214 2, 248 о, 263 16, 266 м, 270 ч, 297 в, 302 д, 302 е, 305 л, 306 13, 306 о, 313 м, 331 з, 333 е, 335 д, 336 7, 359 2, 359 3, 360 2, 360 3.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.3.2 на територията на ТП ДГС „Стара Загора“: 435 б1, 435 в1, 435 г1, 435 п1, 436 5, 436 6, 436 7, 436 8, 436 а1, 465 а, 465 а1, 465 а2, 465 б, 465 б1, 465 б2, 465 в, 465 в1, 465 в2, 465 г, 465 г1, 465 д, 465 д1, 465 е, 465 е1, 465 ж, 465 ж1, 465 з, 465 з1, 465 и, 465 и1, 465 к, 465 к1, 465 л, 465 л1, 465 м, 465 м1, 465 н, 465 н1, 465 о, 465 о1, 465 п, 465 п1, 465 р, 465 р1, 465 с, 465 с1, 465 т, 465 т1, 465 у, 465 у1, 465 ф, 465 ф1, 465 х, 465 х1, 465 ц, 465 ц1, 465 ч, 465 ч1, 465 ш, 465 ш1, 465 щ, 465 щ1, 465 ю, 465 ю1, 465 я, 465 я1, 426 1, 426 10, 426 11, 426 19, 426 2, 426 20, 426 21, 426 22, 426 23, 426 3, 426 4, 426 5, 426 6, 426 7, 426 8, 426 9, 426 б1, 426 в1, 426 г, 426 г1, 426 д, 426 д1, 426 е, 426 е1, 426 ж, 426 ж1, 426 з, 426 и, 427 1, 428 3, 428 4, 428 5, 428 6, 428 в, 428 г, 428 д, 428 е, 428 ж, 428 з, 428 и, 428 к, 428 л, 428 м, 428 н, 428 о, 428 п, 428 р, 428 с, 428 т, 428 у, 428 ф, 428 х, 429 2, 429 3, 429 ж, 429 з, 429 и, 429 к, 429 л, 429 м, 429 н, 429 о, 429 п, 429 р, 429 с, 429 у, 429 х, 429 ц, 429 ч, 429 ш, 430 1, 430 2, 430 3, 430 4, 430 а, 430 б, 430 в, 430 г, 430 д, 430 е, 430 ж, 430 з, 430 и, 430 к, 430 л, 430 м, 430 н, 430 о, 430 п, 430 р, 430 с, 436 о, 436 п, 436 р, 436 с, 436 т, 436 у, 436 ф, 436 х, 436 ц, 436 ч, 436 ш, 436 щ, 443 д1, 443 е, 443 е1, 443 ж, 443 ж1, 443 з, 443 з1, 443 и, 443 к, 443 л, 443 м, 436 ю, 436 я, 439 1, 439 2, 439 3, 439 4, 439 а, 439 а1, 439 б, 439 б1, 439 в, 439 в1, 439 г, 439 г1, 439 д, 439 д1, 439 е, 439 е1, 439 ж, 439 ж1, 439 з, 439 з1, 439 и, 439 и1, 439 к, 439 к1, 439 л, 439 м, 439 н, 439 о, 439 п, 439 р, 439 с, 439 т, 439 у, 439 ф, 439 х, 439 ц, 439 ч, 439 ш, 439 щ, 439 ю, 439 я, 443 1, 443 2, 443 а, 443 а1, 443 б, 443 б1, 443 в, 443 в1, 443 г, 443 г1, 443 д, 443 н, 443 о, 443 п, 443 р, 443 с, 443 т, 443 у, 443 ф, 443 х, 443 ц, 443 ч, 443 ш, 443 щ, 443 ю, 443 я, 452 1, 452 2, 452 3, 452 4, 452 5, 452 а, 452 б, 455 2, 455 3, 455 4, 455 5, 455 6, 455 а1, 455 б1, 455 в, 455 в1, 455 г, 455 г1,

455 д, 455 д1, 455 е, 455 е1, 455 ж, 455 ж1, 455 з, 455 з1, 455 и, 455 и1, 455 к, 455 к1, 455 л, 455 л1, 455 м, 455 м1, 455 н, 455 н1, 455 о, 455 о1, 455 п, 455 п1, 455 р, 455 р1, 455 с, 455 с1, 455 т, 455 т1, 455 у, 455 у1, 455 ф, 455 ф1, 455 х, 455 х1, 455 ц, 455 ц1, 455 ч, 455 ч1, 455 ш, 455 ш1, 455 щ, 455 щ1, 455 ю, 455 я, 456 1, 456 2, 456 3, 456 4, 456 а, 456 а1, 456 б, 456 б1, 456 в, 456 в1, 456 г, 456 г1, 456 д, 456 д1, 456 е, 456 е1, 456 ж, 456 ж1, 456 з, 456 з1, 456 и, 456 и1, 456 к, 456 к1, 456 л, 456 м, 456 н, 456 о, 456 п, 456 р, 456 с, 456 т, 456 у, 456 ф, 456 х, 456 ц, 456 ч, 456 ш, 456 щ, 456 ю, 456 я, 462 б, 462 в, 462 г, 462 л, 462 м, 463 а, 463 а1, 463 б, 463 б1, 463 в, 463 в1, 463 г, 463 г1, 463 д, 463 д1, 463 е, 463 е1, 463 ж, 463 ж1, 463 з, 463 з1, 463 и, 463 и1, 463 к, 463 к1, 463 л, 463 л1, 463 м, 463 м1, 463 н, 463 н1, 463 о, 463 п, 463 р, 463 с, 463 т, 463 у, 463 ф, 463 х, 463 ц, 463 ч, 463 ш, 463 щ, 463 ю, 463 я, 464 1, 464 2, 464 3, 464 а, 464 а1, 464 б, 464 б1, 464 в, 464 в1, 464 г, 464 г1, 464 д, 464 д1, 464 е, 464 е1, 464 ж, 464 з, 464 и, 464 к, 464 л, 464 м, 464 н, 464 о, 464 п, 464 р, 464 с, 464 т, 464 у, 464 ф, 464 х, 464 ц, 464 ч, 464 ш, 464 щ, 464 ю, 464 я, 465 1, 465 2, 465 3, 465 4, 488 1, 488 а, 488 а1, 488 б, 488 б1, 488 в, 488 в1, 488 г, 488 г1, 488 д, 488 д1, 488 е, 488 е1, 488 ж, 488 ж1, 488 з, 488 з1, 488 и, 488 и1, 488 к, 488 к1, 488 л, 488 л1, 488 м, 488 м1, 488 н, 488 н1, 488 о, 488 о1, 488 п, 488 п1, 488 р, 488 р1, 488 с, 488 с1, 488 т, 488 у, 488 ф, 488 х, 488 ц, 488 ч, 488 ш, 488 щ, 488 ю, 488 я, 489 1, 489 2, 489 3, 489 4, 489 а, 489 б, 489 в, 489 г, 489 д, 489 е, 489 ж, 489 з, 489 и, 489 к, 489 л, 489 м, 489 н, 489 о, 489 п, 489 р, 489 с, 489 т, 489 у, 489 ф, 489 х, 489 ц, 611 а, 611 б, 611 б1, 611 в, 611 в1, 611 г, 611 д, 611 е, 611 ж, 611 з, 611 и, 611 к, 611 л, 611 м, 611 с, 611 т, 611 у, 611 ф, 611 х, 611 ц.

ЗАПЛАХИ ЗА ГОРИТЕ ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ВКС 4.3:

Ерозионни процеси. Основна заплаха тук е нарушаването на терена – горните почвени хоризонти и растителното покритие. Определящ фактор за този риск могат да бъдат както прекалените валежи, наводненията и земетресения презизвикващи свлачищни процеси, така и несъобразените с условията на терена стопански дейности.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е съгласно изискванията на ЗГ за горите със защитни функции и с насока към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. гори с рекреационни функции), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени (31-45°) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ).
Наблюдение – всяка година;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ С ПОЖАРОЗАЩИТНИ ФУНКЦИИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. и максимум 250 м. и състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари.

Пожарите са част от естествената динамика на горските екосистеми. Горските пожари, независимо дали са възникнали по естествени причини или са причинени от хора, могат да се превърнат в унищожителни и неконтролируеми пожари, които да представляват сериозна заплаха за живота и собствеността на хората, или да застрашат екосистеми или видове. През последните десетина години пожарите оказват сериозно и продължително въздействие върху горите в България. Призната е важноста на опазването на всички наши гори от по-нататъшни поражения от пожари. Едно насаждение в ключова позиция би могло да предотврати разпространението на

пожарите в други територии. Добре развитата и гъста широколистна гора е по-устойчива на пожари в сравнение с по-рядката широколистна или иглолистна гора, заради листопада и гниенето. При големите пожари, широколистните гори са с най-плътно покритие от листа, а в същото време листата опадали при последния листопад са в начален стадий на гниене, поради което няма достатъчно запалим материал, ако сравним с иглолистните гори например. Друга гледна точка е, че гората трябва да е много добре развита, с плътно покритие на короните, така че да ограничи развитието на тревите и храстите като етажи. Това предполага ограничаване на дейности, които намаляват склопеността, оставят след себе си лесно запалими отпадъци и предизвикват появата и развитието на растителни видове в долните етажи, докато гората не възстанови плътното си покритие.

За територията на ТП ДГС „Стара Загора“ не са определени такива територии. Поради преобладаващото присъствие на широколистни гори, при стопанисването им следва да се спазват препоръките посочени по-горе.

ЗАПЛАХИ: Такива гори могат да бъдат всички широколистни насаждения, граничещи с иглолистни култури. Тук заплахите са свързани по-скоро с компрометиране на противопожарните им функции и в частност наличието на отворени пространства, и намаляне на пълнотата около културите под 0,7. Липса на превантивна дейност, преди настъпване на пожароопасния сезон, добро оборудване за борба с горските пожари, обучение на персонала, планове за борба с пожарите.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И РИБАРСТВОТО

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ТП ДГС „Стара Загора” са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5.3, свързани със защита на инженерни съоръжения.

Списък на отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.5

Гори отговарящи на определението за ВКС 4.5.	Отдели и подотдели	Площ, ha
Точка 3. Защитна ивица край второкласен път	59 ж, и, к, 15; 61 е, ж; 62 л; 63 ж; 63 з, и, 4; 181 ж1, 17; 193 н1, о1; 196 б-г, 2; 198 д, е, и, р; 201 б; 203 к, л, р, 14; 204 и2-м2; 204 т1-ф1; 206 а1-в1, ж1, з1; 206 д1, е1, ф1, х1, ш3, щ3, 6-9, 22-24, 26, 27; 225 г; 388 а-в; 490 а, и, с, х, 1, 9; 608 а, ю;	Обща площ 66,9 (63,7 залесена и 3,2 незалесена)
Точка 3. Защитна ивица край ж.п. линия	52 а, б; 53 а, б, 1; 54 б, в, ж; 56 п, р; 59 е-к, 11, 12, 14-17; 63 ж; 179 д, л; 200 а, 1; 201 а, б; 203 и-м, р, 12-16; 204 т1-ф1; 206 а1-в1, ж1-к1, н1, с1, т1, о2, п2, р3, с3, х3-ч3, 12, 20; 437 а, б; 487 г-з; 490 у, 8; 930 к-м, х, ц;	Обща площ 111,9 (104,1 залесена и 7,8 ха незалесена)

ЗАПЛАХИ:

Провеждане на лесовъдски мероприятия, водещи до изменения във състоянието и изпълнението на функциите на гората като защитен фактор.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

За горите, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, с най-добър ефект в практиката се утвърждава ажурният (продухваем) тип полезащитен пояс. Би следвало стопанисването да е насочено към оформянето и подържането именно на такъв тип пояси, чрез формиране на дървесен (горен) етаж и храстов (долен) етаж, като ажурността по цялата височина е не по-малка от 50% при равномерно разположение по дължина.

Препоръчва се в горите за защита на инженерни съоръжения отгледните сечи се водят с умерена интензивност. Възобновителните мероприятия трябва да осигурят плавен преход между старото и новото поколение гора, при което да не се намаляват

съществено защитните функции. Това изисква прилагане на сечи с дълъг възобновителен период.

В насаждения, които граничат с открити (зеделски) територии или се намират по протежения на инфраструктурни обекти (пътища от Републиканската пътна мрежа) се оставя буферна защитна ивица с ширина 15-20 м., в която не се извършват лесовъдски мероприятия, с изключение на случай свързани с осигуряване на безопасност при използването на инфраструктурата и/или работещи в земеделските площи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

След провеждане на лесовъдски мероприятия е необходимо да се следи за изменения във състоянието и изпълнението на функции на гората като защитен фактор.

ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО, МЕСТА И РЕСУРСИ ОТ ФУНДАМЕНТАЛНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ / ВКЛ. ПОМИНЪК, ЗДРАВЕ, ХРАНА, ВОДА/, ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНОТО УЧАСТИЕ.

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава дадена горска територия.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно националното ръководство за определяне на ГВКС, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за огрев и битови нужди
- Паша и фураж – сено и листна маса

- Гъби
- Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

Съгласно действащият Горско стопански план от 2016г., общото предвидено ползване на дървесина за 10 годишен период (2016 г-2025 г) възлиза на 36 1260 м³, стояща маса или 36 126 ст. маса годишно с преобладаване на дърва.

Съгласно ГСП годишното ползване на дърва общо от иглолистни и широколистни видове от държавните горски територии за 2016г. е в размер на 9 894 пр. куб.м.. ТП ДГС Стара Загора успява да задоволи нуждите на местното население от дърва за отопление и битови нужди на четирите общини в обхвата на стопанството.

По ГСП общата площ, върху която се допуска паша е 21924,0 ha. Разрешава се паша на 21924 броя едър или 109619 броя дребен добитък, или комбинация от тях.

План за паша на селскостопански животни в земите и горите - държавни горски територии, средногодишно, за периода 2016г. – 2025г. на територията на ТП ДГС Стара Загора /площ по землища/:

Община Стара Загора:

Кметство Община	По лесоустройствен проект 2006 г.		Разрешена площ за паша ха	Разрешен за паша брой добитък				Налични кози, бр.	
	Предвидена площ за паша в ДГТ	%		едър	овце	свине	кози	общо	в личния сектор
Руманя	399,6	100	399,6						
Бр.Кунчеви	1009,6	100	1009,6						
Оряховица	1291,6	100	1291,6						
Хришени	995,9	100	995,9						
Колена	679,5	100	679,5						
Дълбоки	1168,9	100	1168,9						
Люляк	639,4	100	639,4						
Змейово	879,1	100	879,1						
Ракитница	444,4	100	444,4						
Кирилово	551,4	100	551,4						
М. Верея	281,2	100	281,2						
Лясково	492,2	100	492,2						
Елхово	319,5	100	319,5						
Сл.кладенец	760,4	100	760,4						
Лозен	645,7	100	645,7						
Сулица	201,4	100	201,4						
Казанка	458,8	100	458,8						

Остра могила	484,3	100	484,3						
Ново село	287,1	100	287,1						
Пряпорец	553,4	100	553,4						
Борилово	537,4	100	537,4						
Стара Загора	1533	100	1533						
Калитиново	18,5	100	18,5						
Калояновец	307,3	100	307,3						
Ловец	13,9	100	13,9						
Загоре	44,9	100	44,9						
Горно Ботево	128,8	100	128,8						
Воденичарово	68,8	100	68,8						
Бъдеще	117,9	100	117,9						
Борово	10,2	100	10,2						
Бенковски	41,9	100	41,9						
Арнаутито	62,9	100	62,9						
Християново	88,3	100	88,3						
Стрелец	28,8	100	28,8						
Х.Аспарухово	59,3	100	59,3						
Самуилово	46,8	100	46,8						
Пшеничево	3,6	100	3,6						
Пл.могила	4,9	100	4,9						
Петрово	86,2	100	86,2						
Памукчий	46	100	46						
Могила	12,2	100	12,2						
Михайлово	64,9	100	64,9						
М.Кадиево	12,6	100	12,6						
Маджерито	24,6	100	24,6						
Богомилово	152,2	100	152,2						
ОБЩО:	16059,6	100	16059,6						

Община Опан:

Кметство Община	По лесоустройствен проект 2006 г.		Разрешена площ за паша ха	Разрешен за паша брой добитък				Налични кози, бр.	
	Предвидена площ за паша в ДГТ	%		едър	овце	свине	кози	общо	в личния сектор
Бащино	367,7	100	367,7						
Бял извор	26	100	26						
Васил Левски	510,7	100	510,7						
Венец	33,9	100	33,9						
Опан	131,4	100	131,4						
Пъстрен	66,2	100	66,2						
Средец	18,5	100	18,5						
Столетово	3,8	100	3,8						
Тракия	66	100	66						
Ястребово	50,6	100	50,6						
Кравино	57	100	57						
Княжевско	37,2	100	37,2						
ОБЩО:	1389	100	1389						

Община Гълъбово:

Кметство Община	По лесоустройствен проект 2006 г.		Разрешена площ за паша ха	Разрешен за паша брой добитък				Налични кози, бр.	
	Предвидена площ за паша в ДГТ	%		едър	овце	свине	кози	общо	в личния сектор
Гълъбово	320,3	100	320,3						
Главан	403,5	100	403,5						
Искрица	181,8	100	181,8						
Медникарово	75	100	75						
Мусачево	319,6	100	319,6						
Мъдрец	475	100	475						
Помощник	479,6	100	479,6						
Обручище	881	100	881						
Априлово	79,5	100	79,5						
Разделна	61,4	100	61,4						
Великово	79,2	100	79,2						
		100							
ОБЩО:	3 355,9	100	3 355,9						

Община Раднево:

Кметство Община	По лесоустройствен проект 2006 г.		Разрешена площ за паша ха	Разрешен за паша брой добитък				Налични кози, бр.	
	Предвидена площ за паша в ДГТ	%		едър	овце	свине	кози	общо	в личния сектор
Ковачево	311,3	100	311,3						
Любеново	217,8	100	217,8						
Полски градец	217,4	100	217,4						
Маца	105,5	100	105,5						
Гледачево	6,2	100	6,2						
Българене	12,3	100	12,3						
Бели бряг	0,2	100	0,2						
Боздуганово	157	100	157						
Знаменосец	18,8	100	18,8						
Раднево	33,6	100	33,6						
Рисиманово	11,0	100	11,0						
Сърнево	59,5	100	59,5						
Тополяне	1,8	100	1,8						
Коларово	183,1	100	183,1						
Константиновец	4,8	100	4,8						
Овчарци	100,2	100	100,2						
Трояново	0,5	100	0,5						
ОБЩО:	1443	100	1443						

Билки, гъби и други странични ползвания на територията на ТП ДГС „Стара Загора“:

ТП ДГС „Стара Загора“ разполага с добри възможности за получаване на доход от билки, гъби и други странични ползвания. Предвид на това, че възможният добив силно варира в зависимост от годината, в ГСП 2016г. са предвидени :

Гъби – 4 000 кг.

Горски плодове – 2 000 кг.

Билки – 2 000 кг.

Издадени позволителни :

- 2011 г. - 13 т. билки
- 2012 г. - 5,2 т. билки
- 2013 г. - 2,04 т. билки
- 2014 г. .- 5,5 т. билки
- 2015 г. .- 6,0 т. билки
- 2016 г. .- 5,0 т билки
- 2017 г. .- 5,0 т билки
- 2018 г. - 0,8 т билки
- 2019 г – 1,001 т билки и гъби – 0,002 т
- 2020 г.– 0,35т.билки
- 2021 г. –1,6 т. билки
- 2022 г.- 21,0т.билки и плодове
- 2023 г. – 1,5 т. билки

Регистрирани изкупвателни пунктове:

- ЕТ „Аграмония Г. Г.” Георги Величков гр. Стара Загора, общ. Стара Загора

- ЕТ „Чобанов-54” Христо Илиев с. Селиминово, с. Тополчане, общ. Сливен
- ЕТ „Торино ВС-Тони Желев” с. Дълбоки, общ. Стара Загора
- ЕТ „Борисов” Митьо Денчев Борисов гр. Твърдица обл. Сливен
- ЕООД „Аграмония В. Г.” Веселин Величков гр. Стара Загора, общ. Стара Загора

- за лова основни данни от Ловоустройствения проект – видове дивеч, брой ловни дружинки и взаимоотношението с тях.

ЛОВНА ДЕЙНОСТ

Територията на ТП ДГС „Стара Загора“ по отношение на ползвателите се разделя на две категории ловностопански райони: държавни дивечовъдни участъци и предоставени ловностопански райони за стопанисване от ловните дружини.

Държавните дивечовъдни участъци са два: “Паметника - Бетера” и “Медвена”.

Предоставените ловностопански райони се стопанисват от 78 ловни дружини обединени в 10 ловни сдружения./2024г./

Всички ловни сдружения имат специалисти по ловно стопанство. Имат назначени и ловни надзиратели, като при 6 от тях специалиста по ловно стопанство съвместява функциите на ловен надзирател.

Държавните дивечовъдни участъци са на концесии и имат един специалист ръководител с висше образование и двама надзиратели по ловно стопанство.

Взаимоотношенията с всички са много добри. Исканите информации и справки се представят в срок. Извършват таксацията на дивеча, изготвят проекто-планове за ползване на дивеча, създават и поддържат специализирана фуражна база за дивеча, изграждат ловностопански съоръжения, регулират числеността на хищниците чрез индивидуален и групов лов.

Характерни представители на фауната, които са обект на лов:

- едър дивеч – благороден елен, сърна и дива свиня

- дребен дивеч – заек, фазан, яребица, кеклик, пъдпъдък, гургулица, гривяк, голяма белочела гъска, полудива патица, зеленоглава патица, лятно бърне, горски бекас и обикновена бекасица.

- хищници – вълк, чакал, лисица, бялка, язовец, черен пор, сврака, сива врана, посевна врана, чавка.

ЗАПЛАХИ:

Неправилна търговска политика на стопанството и прекалена експлоатация, която води до изчерпване на ресурсите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ТП ДГС Стара Загора, с цел съхраняване на социалната им значимост:

- Най-уязвима група по отношение на гарантирането на дърва за огрев, са жителите на селата. ТП ДГС Стара Загора трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, през зимния отоплителен сезон.
- Да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горите, въз основа на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство.
- Да не се извършват залесявания с нетипични и не местни видове.
- Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горското стопанство.
- Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО , АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ И/ИЛИ ОТ КРИТИЧНО /НЕЗАМЕНИМО/ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ТРАДИЦИОННАТА КУЛТУРА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ , ИДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ , ВКЛ. КУЛТУРНО , ЕКОЛОГИЧНО, ИКОНОМИЧЕСКО, ИЛИ РЕЛИГИОЗНО /ДУХОВНО/ ЗНАЧЕНИЕ.

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

- 1. Горски територии в 500 м ивица около религиозни обекти / от Приложение 7/;**
- 2. Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти извън Приложение 7 /църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др./, древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. Места важни за съхраняване на духовността , традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;**
- 3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местни хора;**
- 4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство /паметници на културата/ или в техните охранителни зони;**
- 5. Горски територии непосредствено разположени (в 30 м ивица/ по 15 м от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки;**
- 6. Горски територии в 50 м ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (включително единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни**

дървета) чешми, беседки, образователни маршрути и др., важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании;

За територията на ТП ДГС „Стара Загора” бяха идентифицирани следните обекти в горски територии, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6 към Националното ръководство за определяне на ГВКС. Обектите са определени чрез проведени консултации с ръководството на ТП ДГС „Стара Загора“.

3. Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, от местно значение.

Паметник на партизанин – подотдел 267 а.

Рудници за добив на мед от неолитната епоха – подотдел 170 а.

4. Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции за територията на ТП ДГС „Стара Загора“.

През август в местността „Богородична стъпка” се провежда Национален тракийски фолклорен събор със същото име – „Богородична стъпка”. Целта на събора е да се съхранят българските народни традиции и обичаи – извор на непреходната сила на българския корен и дух, носещи посланията на националната ни култура.

Отдели около територията: 28 а – 12,2 ha; 28 б – 1,0 ha; 28 е – 0,9 ha; 28 г – 2,4 ha.

ЗАПЛАХИ :

Строителство и дейност, променящи естествения облик на местността. Увреждане и унищожаване на естествената растителност. Депониране на отпадъци, след провеждане на традиционни събори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 6

Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6

(напр. голи сечи, реконструкции, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

През 5 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС .

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени по ГСП и съобразени с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.

Мониторингът да се провежда чрез документална проверка и снимков материал.